

Siirtolaisuusinstituutin toimintaker-
tomus vuodelta 1986

Mike Roinila
Language Retention in the Ethnic
Identification of Winnipeg's Finnish
Population

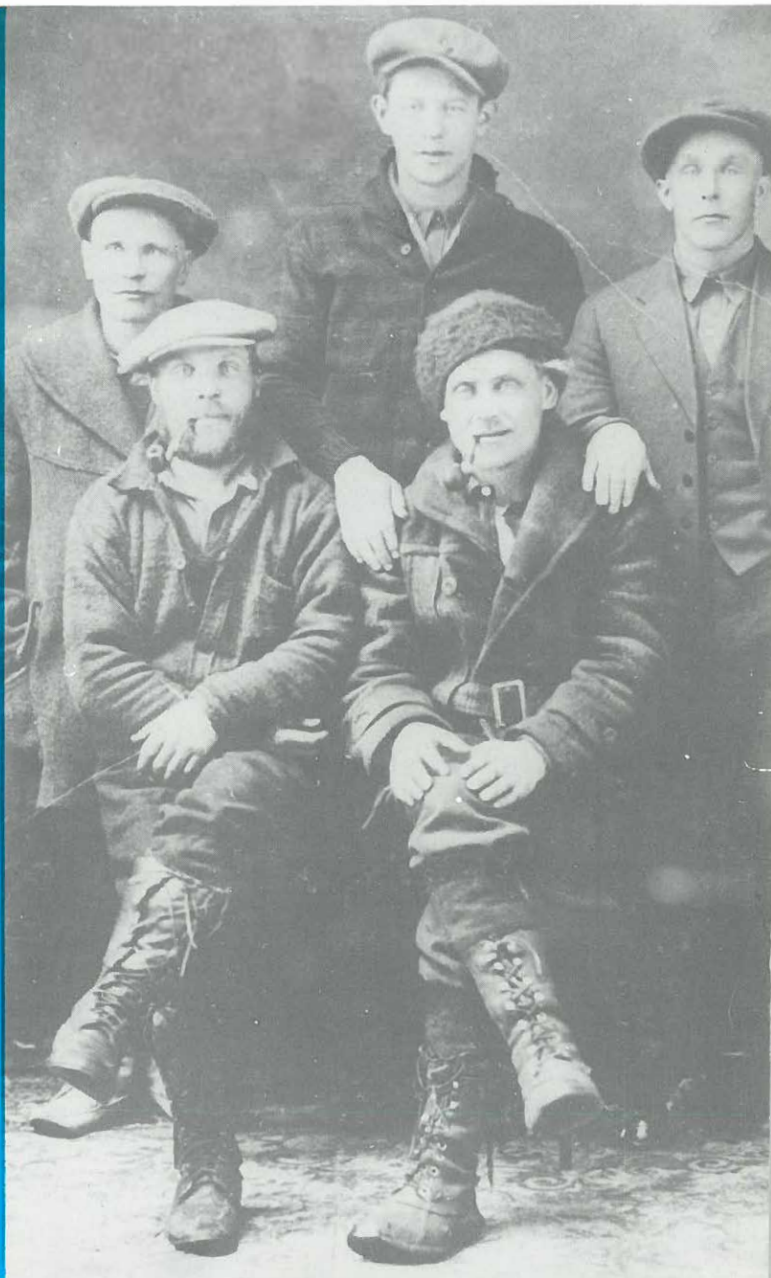
Ismo Söderling
Social, Historical and Archival Aspects
of the Finnish Immigration to Michi-
gan

Jouni Korkiasaari
Paluumuuttajien kokemuksia viran-
omaispalveluista

Tiedotuksia

Kirjaesittelyjä

Siirtolaisuusinstituutin kirjastoon saa-
punutta kirjallisuutta
Publications received

1987

SIIRTOLAISUUS
MIGRATION

2

SIIRTOLAISUUS - MIGRATION

14. vuosikerta, 14th year

Siirtolaisuusinstituutti – Migrationsinstitutet – The Institute of Migration

Päätoimittaja/Editor-in-chief Olavi Koivukangas

Toimitussihteeri/Editor Maija-Liisa Kalhama

Toimituskunta/Editorial Board Siirtolaisuusinstituutin hallitus

Administrative Board of the Institute of Migration

Toimituksen osoite/Editorial Address

Piispankatu 3

20500 Turku

FINLAND

Puh./Tel. 921 - 317536

Tilaukset/Subscriptions

Aikakauslehti ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Tilaushinta on 30 mk/v

One year (4 issues) Finland and Scandinavia 30 Finmarks, other countries \$ 10.00

SIIRTOLAISUUSINSTITUUTIN HALLITUS / ADMINISTRATIVE BOARD

Toim.joht. Tauri Aaltio	Suomi-Seura r.y.
Prof. Erkki Asp	Turun yliopisto
Tutk.joht. Timo Filpus	Työvoimaminist.
Hall.siht. Fredrik Forsberg	Opetusministeriö
Vs.prof. Elina Haavio-Mannila	Helsingin yliopisto
Kauppatiet.lis. Ruth Hasan	Turun kaupunki
Seutukaavajoht.	Seutusunnitelun keskusliitto
Raimo Narjus	
Lehd.siht.	
Pirkkoliisa O'Rourke	Ulkoasiainminist.
Ohjelmajoht.	
Aimo Pulkkinen	Väestöliitto
Apul.prof. Tom Sandlund	Åbo Akademi

Hallituksen puheenjohtaja/
Chairman of the Administrative Board
Apul.prof./Ass.prof. Tom Sandlund
Valtuuskunnan puheenjohtaja/
Chairman of the Council
Prof. Vilho Niitemaa

SIIRTOLAISUUSINSTITUUTIN HENKILÖKUNTA / STAFF

Olavi Koivukangas, johtaja/director
Ismo Söderling, tutk.siht./research.sec., off duty
Jouni Korkiasaari, vs.tutk.siht./ac.research secr.
Maija-Liisa Kalhama, osastosihteeri/
departmental secretary
Seija Sirkiä, toimistosihteeri/bureausecretary
Taimi Sainio, va.toim.apul./office assistant
Merja Haliseva-Soila, tutkija/researcher
Hannele Hentula, tutkija/researcher
Kimmo Koironen, tutkija/researcher
Matti Simpanen, tutkija/researcher
Tuula Busse, tutk.apul./assistant
Leena Hastela, tutk.apul./assistant
Mervi Hyökki, tutk.apul./assistant
Hannele Kosonen, tutk.apul./assistant
Matti Kumpulainen, tutk.apul./assistant

Suomalaisia metsätyömiehiä Pohjois-Kanadassa
joskus 1920-luvulla (Kuva: Varpu Lindström-Best)

Finnish Lumberjacks in Northern Canada probably
in the 1920's. (Photo: Varpu Lindström-Best)

Siirtolaisuusinstituutin toiminta- kertomus vuodelta 1986

Siirtolaisuusinstituutin tarkoituksena on edistää siirtolaisuuteen ja maassamuuttoon liittyvän tutkimusaineiston keräystä, tallentamista ja dokumentointia, suorittaa ja edistää muuttoliiketutkimusta, julkaista siirtolaisuutta- ja maassamuuttotutkimusta koskevia tieteellisiä tutkimuksia ja esityksiä sekä kehittää yhteistoimintaa ja työnjakoa korkeakoulujen ja muiden tutkimuslaitosten ja alan yhteisöjen kanssa. Edelleen instituutin tehtäviin kuuluu informoida siirtolaisuus- ja maassamuuttotutkimuksesta ja siihen liittyvistä kysymyksistä eri tahoja sekä kotimaassa että ulkomailla.

Kuluneen toimikauden aikana instituutissa valmistui jatkuvasti lisääntyneen tutkimustoiminnan tarpeita varten Siirtolaisuusinstituutin tutkimusohjelma vuosille 1986 - 90. Ohjelman seuranta ja valvontaa varten nimitettiin toimikunta, jonka tehtävänä oli ensi vaiheessa miettiä seurannan ja valvonnan lähtökohtia ja tavoitteita ja myöhemmin luoda instituutin tutkimustoiminnalle yhdenmukaiset sopimus- ym. menettelytavat. Toimikauden aikana hankitut tietokoneet paransivat merkittävästi Siirtolaisuusinstituutin toimintavalmiuksia. Tietokoneitten käyttöönoton helpottamiseksi instituutin henkilökunta osallistui Turun yliopiston järjestämälle TEKOKO 3 -tekstinkäsittelykursille.

Dokumentointi, arkistointi ja kirjasto

Siirtolaisuusinstituutin arkisto vastaanottaa ja tallentaa siirtolaisuuteen ja maassamuuttoon liittyvää siirtolaisten elämään ja itse muuttotapahtumaan liittyvää aineistoa sekä ylläpitää yhteyksiä muihin arkistoihin kotimaassa ja ulkomailla. Arkistossa oli vuoden 1986

lopussa yhteensä 481 lahjoituskokoelmaa, joista toimikauden aikana saatuja 18. Yksi merkittävimmistä kokoelmista oli insinööri Akseli Leppäsen henkilökohtainen Kongon siirtolaisuutta käsittelevä arkisto, joka sisältää päiväkirjoja, lehtileikkeitä, valokuvia ja kirjeitä.

Arkiston valokuvakokoelmissa oli toimikauden lopussa yhteensä 3943 valokuvaa (lisäys edelliseen vuoteen 255). Maittain valokuvat jakaantuivat: USA 1980, Australia 879, Etelä-Amerikka 438, Kanada 243, Ruotsi 224, Uusi-Seelanti 49, Neuvostoliitto 34, Norja 32, muut maat 64.

Toimikauden aikana laadittiin yksityiskohtainen luettelo instituuttiin saaduista ja hankituista esineistä. Luettelon mukaan, johon sisältyy siirtolaisen laivamatkan aikana virkkaama liina, matka-arkkuja, työkaluja, erilaisia soittovälineitä, tauluja ym., esineitä on 59 kpl.

Siirtolaisuusinstituutin kirjastossa oli toimikauden lopussa 4350 nimikettä siirtolaisuutta ja maassamuuttoa käsitteleviä tutkimuksia ja muita julkaisuja (lisäys edelliseen vuoteen 335). Kirjastoon saapui 32 vuosikertaa ulkosuomalaisen eri puolilla maailmaa julkaisemia lehtiä, 19 vuosikertaa muita siirtolaisuutta käsitteleviä aikakaus- ym. kausijulkaisuja ja muita lehtiä 69 vuosikertaa. Pääasiassa kirjaston materiaali on saatu vaihtosuhteina ja lahjoituksina. Toimikauden aikana tehtiin kirjaston vaihtosuhteista oma kortisto ja pyrittiin vakinaistamaan kaikki merkittäviksi osoittautuneet vaihtosuhteet.

Instituutin ulkopuolisia lainauksia tehtiin kirjastosta yhteensä 485.

Tutkimustoiminta

Siirtolaisuusinstituutin tutkimustoiminta jat-

kui toimintavuoden aikana vilkkaana. Käynnissä oli kaikkiaan yhdeksän tutkimusprojektia, joista toimikauden aikana valmistui neljä. Instituutin ulkopuolista tutkimustoimintaa edistettiin mm. vastaamalla tutkijoiden tiedusteluihin sekä osallistamalla työvoimaministeriön ja SAN:n tutkimustoimintaa kehittävien jaostojen työskentelyyn. Tutkimusyhteistyön kehittämiseksi ja koordinoimiseksi ylläpidettiin ja täydennettiin edelleen tutkimusrekisteriä, jossa oli toimikauden lopussa runsas 7000 nimikettä. Tutkimusyhteistyötä harjoitettiin myös kansainvälisellä tasolla, mikä ilmeni kansakäymisenä eri maissa olevien siirtolaistutkijoiden kanssa sekä jugoslavalaisen toht. Aleksa Milojević'in tutkimusvierailuna 1.12. - 11.12. Instituutin johtaja Olavi Koivukangas osallistui toimikauden aikana kolmeen kansainväliseen konferenssiin USA:ssa sekä Stavangerissa Norjassa Ruotsin, Tanskan ja Norjan edustajien kanssa neuvotteluun pohjoismaisesta siirtolaisuustutkimusyhteistyöstä.

Toimikauden aikana valmistuivat seuraavat tutkimukset:

1. Suomen Australian siirtolaisuuden tutkimus
2. Paluuoppilaiden sopeutuminen ja koulumenestys
3. Paluumuuttajat sosiaali-, terveys- ja työvoimapalvelujen käyttäjinä
4. Ruotsinsuomalaiset paluumuuttajat yrittäjinä

1. **Suomen Australian siirtolaisuutta** käsittelevä tutkimus, tutkijana Olavi Koivukangas, valmistui syyskuussa ja esitettiin yliopistollisena väitöskirjana Turun yliopistossa. Vastaväittäjänä toimi dos. Ulf Beijbom Växjöstä. Tutkimuksessa (ks. julkaisu toiminta) selvitettiin Suomesta Australiaan ennen v. 1947 suuntautunut siirtolaisuus osana kansainvälistä muuttoliikettä, lähtöalueet ja syyt Suomessa sekä merimiessiirtolaisuus osaksi erillisenä ilmiönä. Suomalaisten asettumisessa Australiaan keskeinen piirre oli suuri liikkuvuus riippuen ansiomahdollisuuksista eri puolilla mannerta. Etninen ryhmäasutus oli

usein alkanut maihin jääneestä merimiessiirtolaisesta. Suurin osa Australiaan ennen v. 1947 asettuneista suomalaisista oli yksinäisiä poikamiehiä, jotka usein joko jäivät naimattomiksi tai avioituivat brittiläisen tai muun kansallisuuden kanssa. Lähes puolet suomalaisista on lähtenyt Australiasta, mikä osaltaan osoittaa vaikeuksia sopeutumisessa. Vilkkaan yhdistystoiminnan todettiin sekä auttavan sopeutumista että ylläpitävän kansallisia piirteitä. Yhteenvedossa esitetään Suomen Australian siirtolaisuuden, asutuksen ja sopeutumisen mallit ja verrataan muuhun eteläiselle pallonpuoliskolle suuntautuneeseen suomalaiseen ja kansainväliseen siirtolaisuuteen.

2. Tutkimus **Paluuoppilaiden sopeutuminen ja koulumenestys** tutkijana Jouni Korkiasaari, valmistui toukokuussa 1986. (ks. julkaisu toiminta). Tutkittavana oli 371 paluuoppilasta peruskoulun kaikilta luokilta. Tiedot kerättiin sekä oppilailta itseltään että heidän vanhemmiltaan. Tutkimuksen rahoittivat Suomen opetusministeriö ja Ruotsin opetus-, sosiaali- ja työmarkkinaministeriöt (departement). Tutkimuksen mukaan paluuoppilaat ovat sopeutuneet odotettua paremmin. Vaikeita ongelmia ei ilmene juuri sen enempää kuin samanikäisillä oppilailla yleensä. Suurimpina ongelmina ovat kavereiden puute sekä oppimis- ja kielivaikeudet koulussa. Ne ovat sinänsä varsin luonnollisia ja useimpien kohdalla suhteellisen nopeasti ohi meneviä. Viime vuosina palanneet oppilaat ovat tutkimuksen mukaan sopeutuneet selvästi paremmin kuin 1970-luvulla palanneet. Keskeisimpänä syynä tähän on ilmeisesti oppilaiden aikaisempaa "edullisempi" perhe- ja muuttotilasta, siirtolaisopetuksen kehittyminen ja vakiintuminen Ruotsissa sekä Suomen koulujen parantuneet mahdollisuudet ottaa heitä vastaan.

3. Tutkimus **Paluumuuttajat sosiaali-, terveys- ja työvoimapalvelujen käyttäjinä**, tutkijana Jouni Korkiasaari, valmistui elokuussa 1986. Tutkimuksen, jonka rahoittivat sosiaalivaltio, lääkintöhallitus ja työvoimaministeriö, tiedot kerättiin postikyselyinä 445

paluumuuttajalta ja 160 viranomaiselta. Keskeisinä ongelmina olivat Ruotsista Suomeen vuonna 1984 palanneiden aikuisikäisten henkilöiden kokemukset Suomen sosiaali-, terveys- ja työvoimapalveluista sekä kuntien viranomaisten kokemukset paluumuuttajista näiden palvelujen käyttäjinä.

Tutkimuksen (ks. julkaisutoiminta) mukaan yli puolet tutkimukseen osallistuneista ja heidän perheenjäsenistään oli paluun jälkeen käyttänyt jotain sosiaalipalvelua tai asioinut sosiaalitoimistossa. Terveyspalveluja oli käyttänyt 90 % ja työvoimapalveluja 60 %.

Palaajien kohdalla palveluiden käyttö koskee suurelta osin muuttoon väistämättä liittyviä käytännön järjestelyjä (tiedon hankintaa, "paperisotaa", muuttoavustuksia ym.). Tästä syystä he joutuvat asioimaan samanaikaisesti hyvin monien viranomaisten kanssa. Eräs keskeinen ero palaajien ja muun väestön välillä on myös se, että palaajilla on puutteellisemmat tiedot tarjolla olevista palveluista, niiden saamisen edellytyksistä ja hakumenetelmästä. Toisaalta he saattavat asettaa niille tavanomaista suurempia vaatimuksia, koska ovat Ruotsissa tottuneet parempiin palveluihin ja sosiaalisiin etuuksiin.

Useimpien viranomaisten luona asioi vuosittain vain muutamia paluumuuttajia. Tutkimuksessa mukana olleista viranomaisista yli puolella oli ollut asiakkaina enintään viisi ja vain neljäsosalla enemmän kuin kymmenen. Kuntakohtaisesti palaajien määrä on varsin pieni eikä näin ollen aiheuta suurtakaan lisärasitetta kuntien palveluresursseille.

4. Tutkimuksen **Ruotsinsuomalaiset paluumuuttajat yrittäjinä** tavoitteena oli selvittää ruotsinsuomalaisten paluumuuttajien yrittäjyyttä ja siihen liittyviä tekijöitä. Tutkimuksen (ks. julkaisutoiminta), joka luovutettiin elokuussa työvoiministeriölle, tutkijana toimi Matti Simpanen.

Paluuyrittäjien nimi- ja osoitetiedot kerättiin pääosin kuntien elinkeinoviranomaisten kautta. Kaikille, joiden nimi- ja osoitetiedot saatiin, lähetettiin postikysely. 171:stä kyselyyn hyväksyttävästi vastanneesta 25 haastateltiin, lisäksi osaan kunnista postitettiin kysely, jossa tiedusteltiin viranomaisten

mielipiteitä paluuyritystoiminnasta ja sen merkityksestä kunnalle.

Paluuyrittäjissä oli havaittavissa kaksi yrittäjätyyppiä: yrittäjiksi "ajautuneet" ja "määrätietoiset". Edelliselle yrityksen perustaminen oli yleensä seurausta tuloalueella vallitsevasta tilanteesta, useimmiten heikosta työllisyystilanteesta. Jälkimmäiset olivat yleensä harkinneet yrityksen perustamista jo Ruotsissa. Heille yrityksen perustaminen mahdollisesti Suomeen paluun.

Keskeiseksi ongelmaksi koettiin informaation puute ja saadun tiedon hajanaisuus. Tiedon puute näkyi kaikilla osa-alueilla (mm. paluumuutto, yrityksen perustaminen, rahoitusjärjestelyt, koulutus).

Tutkimus liittyi osana OECD-maiden työllisyyttä ja kansainvälistä muuttoliikettä koskevaan aiheeseen, jota käsiteltiin mm. OECD:n ILE-seminaarissa 11. - 13.6. Kuopiossa.

Toimikauden aikana käynnissä olleita tutkimusprojekteja:

5. Siirtolaisuutta koskeva lehdistökirjoittelu Suomessa 1880-1939 ja 1945-1984
6. Turun eri asuinalueiden ominaisuuksista ja viihtyvyydestä sekä niiden yhteydestä kaupungin sisäisiin muuttovirtoihin
7. The American Massmedia View of Finnish Immigrants during 1880 - 1939
8. Amerikan- ja australiansuomen tutkimushanke
9. Muuttoturvakäsite ja muuttoturvan toteutuminen
5. Suomen Akatemian rahoittama **tutkimus Siirtolaisuutta koskeva lehdistökirjoittelu Suomessa 1880 - 1939 ja 1945 - 1984** jatkui yhteistyössä Tampereen yliopiston tiedotusopin laitoksen kanssa, jossa Taisto Hujanen tutkii ajanjakson 1945 - 1984. Varhaisempi ajanjakso 1880 - 1939 tutkitaan Siirtolaisuusinstituutissa, jossa tutkijana on Kimmo Koironen. Toimikauden aikana keskityttiin kirjoittelun yleispiirteiden hahmotteluun. Kokonaisuutta tarkasteltaessa näkyy, että kirjoittelun määrässä tapahtuu "luonnolli-

nen" moninkertaistuminen suuren siirtolaisuuden lähtiessä käyntiin vuosisadan vaihteen jälkeen. Tähän huippukauteen osuvat monet merkittävät yhteiskunnalliset tapahtumat (teollistumisen ensimmäiset vaiheet, venäläistämiskaudet, työväenliikkeen nousu), jotka toisaalta vaikuttivat suoraan siirtolaisuuteen ja toisaalta myös lehdistön kirjoitteluun. Itsenäisyyden aikana on siirtolaisuus ongelmana väistynyt. Pakolaisuus ja Suomeen suuntautunut siirtolaisuus olivat myös kiinnostuksen kohteena tänä varhaisempaan ajanjaksona.

Verrattaessa keskenään projektin molempia puoliskoja havaitaan, että lehdistössä kirjoitettiin siirtolaisuudesta huomattavasti enemmän tutkimusajanjakson varhaisemmassa kuin myöhemmässä vaiheessa.

Projektin yhteydessä on järjestetty yksi seminaari (19.9.), johon osallistuivat johtoryhmän jäsenet sekä siirtolaisuuden ja lehdistötutkimuksen asiantuntijoita. Tutkimukselle anottiin ja saatiin jatkorahoitus vuodeksi 1987 Suomen Akatemialta. Ensimmäisen vaiheen raportti ilmestyy keväällä 1987.

6. Heinäkuun alussa käynnistyi Turun kaupungin rahoittamana tutkimus **Turun eri asuinalueiden ominaisuuksista ja viihtyvyydestä sekä niiden yhteydestä kaupungin sisäisiin muuttovirtoihin** tutkijana Matti Simpanen. Tutkimus on jatkotutkimus vuonna 1985 valmistuneelle Turun lähtömuuttotutkimukselle. Tutkimusta varten on poimittu noin 2100 turkulaista 12:lta ennakkoon valitulta asuinalueelta siten, että runsas puolet on muuttanut alueelle vuonna 1985 tai sen jälkeen ja vajaa puolet sellaisia, jotka ovat asuneet alueella jo pitempään. Näille henkilöille on lähetetty postikysely, jonka lisäksi osa vastaajista haastatellaan. Lisäksi kaikille Turun kiinteistöväliittäjille postitetaan kysely, jonka avulla tarkastellaan heidän käsityksiään mm. siitä, mistä eri asuinalueiden arvostus johtuu.

7. Heinäkuun alussa lähti tutkimussihteeri Ismo Söderling Yhdysvaltoihin Bentley Historical Libraryyn, University of Michigan, keräämään materiaalia tutkimukseen **The American Massmedia View of Finnish Immigrants**

grants during 1880 - 1939. Aineiston keruu jatkuu vuoden 1987 puoleen väliin, jonka jälkeen alkaa varsinainen analyysin teko. Projektia rahoittaa pääasiassa Suomen Akatemia mutta sille on anottu rahoitusta myös muualta.

8. **Amerikan- ja australiansuomen tutkimushanke**, jonka johtajana on prof. Pertti Virtaranta ja jota rahoittaa Suomen Akatemia, käynnistyi amerikan- ja kanadansuomen osalta Helsingin ja Jyväskylän yliopistoissa sekä Åbo Akademiassa. Australiansuomen tutkimusta tehdään Turun yliopistossa ja Siirtolaisuusinstituutissa, josta tutkija Hannele Hentula on ollut kuluneen toimikauden aikana 3 kuukautta aineiston keruumatkalla Australiassa.

9. Lokakuun alussa käynnistyi jo edellisenä toimikautena valmisteltu tutkimus **muuttoturvakäsitteestä ja muuttoturvan toteuttamisesta** käytännössä sekä siihen liittyvistä kehittämistarpeista. Tutkimuksen vastuullisena tutkijana on Jouni Korkiasaari ja päätoimisena tutkijana Merja Haliseva-Soila, sen rahoittaa työvoimaministeriö. Muuttoturvan toteutumista pyritään selvittämään hankkimalla sitä koskevia tietoja a.o. viranomaisilta, siirtolaisjärjestöjen edustajilta, ammattiyhdistysten toimihenkilöiltä sekä muilta muuttajien ns. suojaverkkoon kuuluvilta henkilöiltä. Tutkimus valmistunee vuoden 1987 loppuun mennessä.

Kaarle Hjalmar Lehtisen rahastoa käytettiin toimikauden aikana ensimmäisen kerran siirtolaisuustutkimuksen tukemiseen jakamalla siitä 8 stipendiä, yhteismäärältään 30.000 markkaa.

Julkaisutoiminta

Toimikauden aikana ilmestyivät seuraavat julkaisut Siirtolaisuusinstituutin omissa sarjoissa:

Sarja Siirtolaisuustutkimuksia A:

Korkiasaari, Jouni: Paluuoppilaiden sopeutuminen. Siirtolaisuustutkimuksia A 13. Turku 1986, 260 s.

Koivukangas, Olavi, Narjus, Raimo ja Söderling, Ismo (toim.): Muuttoliikesymposium 1985. Turku 18-20.11.1985. Esitelmät, työryhmäalustukset ja -raportit. Siirtolaisuustutkimuksia A 14. Turku 1986, 320 s.

Sarja Migrations Studies C:

Koivukangas, Olavi, SEA, GOLD AND SUGARCANE. Attraction Versus Distance; Finns in Australia 1851-1947. Migration Studies C 8. Jyväskylä 1986, 402 s. (Tutkimus on julkaistu myös Turun yliopiston sarjassa Annales Universitatis Turkuensis, sarja-ser. B: 173).

Lisäksi Siirtolaisuusinstituutissa valmistuneitten tutkimusten loppuraportteja on ilmestynyt instituutin ulkopuolisissa sarjoissa:

Koivukangas, Olavi - Martin, John S., The Scandinavians in Australia. Australian Ethnic Heritage. AE Press. Melbourne 1986, 232 p.

Korkiasaari, Jouni: Paluumuuttajat sosiaali-, terveys- ja työvoimapalvelujen käyttäjinä. Sosiaalihallituksen julkaisuja 14/1986/Lääkintöhallituksen julkaisuja 88/1986. Valtion painatuskeskus, Helsinki 1986, 119 s. + 18 liitesivua.

Korkiasaari, Jouni: Hem till Finland. Sverigefinländarnas återflyttning. Delegationen för invandrarforskning (DEIFO), rapport nr 2. Stockholm 1986, 67 s.

Korkiasaari, Jouni (toim.): Migrationsforskning i Finland på 1980-86. En bibliografi för "Det sjunde nordiska migrationsforskningsseminariet". Delegationen för invandrarforskning (DEIFO),

Stockholm 1986, 130 s.

Simpanen, Matti: Ruotsinsuomalaiset paluumuuttajat yrittäjinä. Työvoimaminiisteriön suunnitteluosaston sarja Siirtolaisuustutkimuksia n:o 19. Helsinki 1986, 87 sivua + 26 liitesivua.

SIIRTOLAISUUS—MIGRATION -aikakauslehti ilmestyi toimikauden aikana neljä kertaa. Lehdessä julkaistiin yhteensä 15 tieteellisuontoista artikkelia sekä kirja-arvosteluja ja erilaisia tiedotuksia. Yhteensä lehti sisälsi vuonna 1986 164 sivua ja sen levikki oli n. 1600 kpl/numero.

Kaarle Hjalmar Lehtisen rahastosta myönnettiin toimikauden aikana 20.000 markkaa julkaisun SEA GOLD AND SUGARCANE painatuskuluihin sekä 30.000 markkaa Finn Forum '84 julkaisun toimitus- ja painatuskuluihin.

Talous

Siirtolaisuusintituutti on toiminut opetusministeriöltä saamansa 830 000 markan määrärahan turvin, johon loppuvuodesta saatiin 20 000 markan lisämääräraha. Turun kaupunki myönsi instituutille kuluvanakin toimikautena koko vuokraa vastaavan avustuksen 127 359,60 mk. Näitten varsinaisten toimintarahoitusten lisäksi instituutti on kulu-neena toimikautena saanut projektirahoitusta Turun kaupungilta, työvoimaninisteriöltä ja sosiaali- ja lääkintöhallitukselta. Kaarle Hjalmar Lehtisen rahaston loppusumma toimikauden lopussa oli 775 077,95 mk. Siirtolaisuusinstituutin taseen loppusumma oli 1 623 951,24 mk.

Language Retention in the Ethnic Identification of Winnipeg's Finnish Population

The lack of studies in language retention and ethnic identity for minor ethnic groups has led to a detailed, descriptive study on the Finnish population found in Winnipeg, Canada. The research establishes various levels of language knowledge, frequency of language use and attitudes toward the support of the Finnish language within the group. While the importance of language in ethnic identification becomes the greatest concern in ethnic survival of the minority group, other factors such as socio-economic status and intermarriage which contribute to ethnic identification are also considered.

Finnish Settlement History

The first Finns to reach North America were a small number of colonists, who along with the Swedes, came to settle the Delaware River area in 1638. While the number of Finnish settlers grew slowly, many distinctive characteristics and customs, along with language disappeared, as the Finns were assimilated to the American way of life (Engle 1975:21). In 1840, a number of Finns had settled in Sitka, Alaska, as part of the frontier posts of the Russian Empire. After joining the United States in 1867, many Finns stayed on and settled areas in Alaska, while some drifted south to Seattle and other mainland communities where work was available (Engle 1975:27).

The author has received a degree of B.A.Honours from the University of Winnipeg in 1986, and is presently nearing completion of the Master's degree at the University of Turku. The following article draws its information from an extensive Master's thesis which was prepared for the University of Turku geography department.

The first Finns to arrive in Canada appeared in the 19th Century, coming largely from the United States or Alaska, rather than directly from Finland (Saarinen 1967:113). The earliest Finns were made of the Delaware

settlers, who moved north to work on the Welland Canal between 1829-1833 (Engle 1975:63). A small group of Finns lived in Vancouver as early as 1840, and were later joined by others from Alaska in 1867. The first significant wave of Finnish immigration, however, did not occur until the early 1880's, when the trans-continental line of the Canadian Pacific Railway was constructed (Saarinen 1967:113). These Finns came largely from Minnesota, Wisconsin, Upper Michigan and Finland. Yet, before 1900, there were probably no more than 1,000 Finns in the whole of Canada (Engle 1975:64).

After the turn of the century, a series of economic depressions in the United States made Canada a popular target for Finnish immigration. Many of them left the Dakotas and Montana to work in Canadian mines, lumbercamps and on the railroad. These Finns were joined by a number of immigrants from the old country, and by 1911, some 15,000 Finns had settled in and around Thunder Bay, Sudbury, Timmins, Toronto and Sault Ste. Marie in Ontario, in Montreal, and in various other locations across the country (Engle 1975:64). A second wave of Finnish immigrants came to Canada in the 1920's, precipitated by a period of hard times in Finland because of her recent Independence War. About 30,000 Finns came to Canada during this period. A more recent, third wave of immigrants came to Canada between 1950-1960, following the Second World War. As of 1981, there were some 53,000 Finns in the country, with more than half of them living in the province of Ontario (Engle 1975:65).

Finns appeared in Winnipeg after 1905, and by 1921 numbered some 36 people. By 1931, the number of Finns reached 179, and by 1941 - 239 people. According to the 1971 Census of Canada, 710 were found in Winnipeg, and most recently in 1981, the number had dropped to 640. Although a small number is thus encountered, some ethnic cultural activities have been present over the years. A Finnish Club was established in 1927

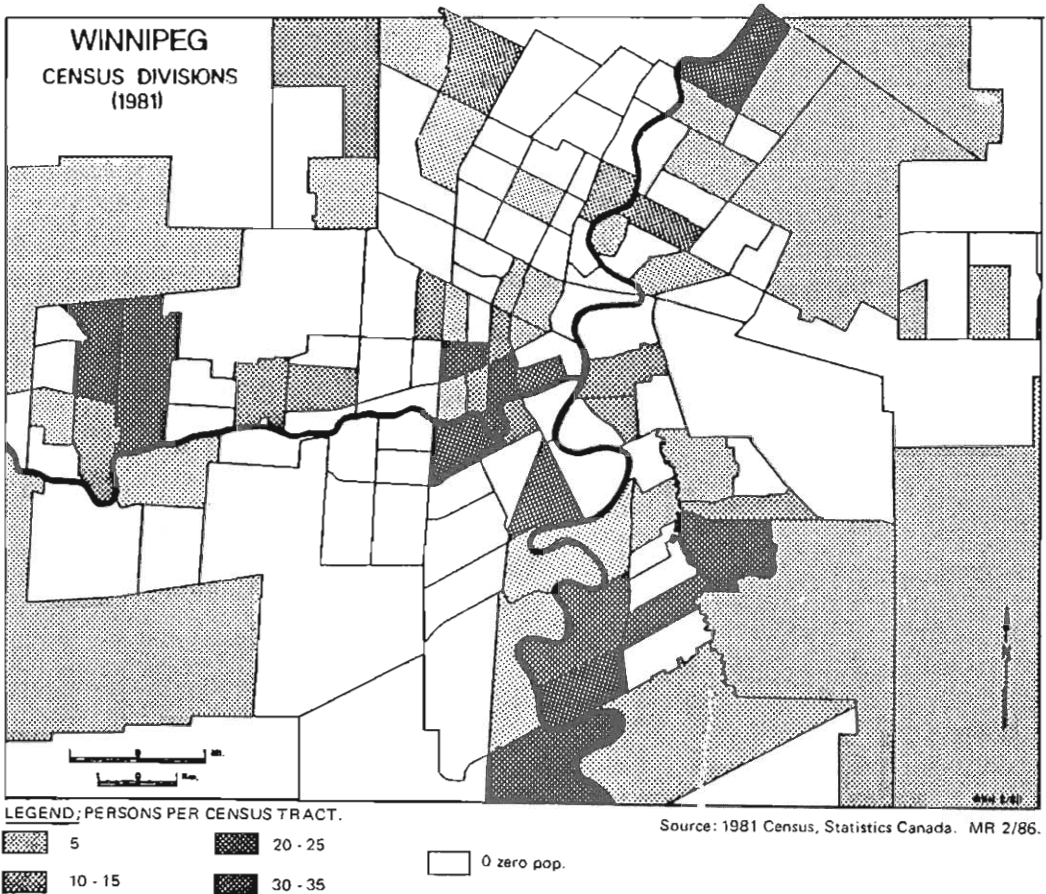
which was well supported by the Winnipeg Finns. In 1930, the Finnish women formed a gymnastics organization, followed by the men, who founded their own Finnish Mens Gymnastics and Sports Club later in the same year (Raivio 1975:77-78). From about 1930 to 1945, Finnish cultural activity was at its height in the city. While the two athletic clubs were formed in 1930, they soon amalgamated in 1931 to form the Finnish National Society of Winnipeg. There was a resident Finnish United Church minister in the city for a few years, and a communist group was active at this time. Following the Second World War, a turn-around in the operations of the Finnish National Society occurred. As young, new immigrants arrived from Finland, they took over leadership and the interests of the group. By 1963, this re-organization in the ranks of the Society was completed (Raivio 1975:81). Participation in various cultural activities declined after the War, as older members ceased to take part in organizational activities. This has been attributed to the strong feelings over organizational changes which occurred over time, involving different generations. Presently, the Finnish-Canadian Club of Winnipeg is active in the city, and draws many local Finns to various cultural and social activities, which are held most often at the Scandinavian Cultural Centre.

The Finnish Ethnic Group Sample

Winnipeg, the provincial capital of Manitoba, had a total population of 584,842 in 1981, of which some 640 persons belonged to the Finnish ethnic group (Census Canada 1981). Thus a very small proportion of Finns are encountered within the city, making up only 0.11 % of the entire city population. From examining the distribution of Finns at the census tract level, a very sporadic distribution is noted, which at the same time indicates a lack of ethnic segregation,

The city of Winnipeg was chosen for the study site because it has the largest concen-

Finnish Population Distribution.

tration of Finns in the province of Manitoba (Manitoba had a total of 1,060 Finns in 1981). Because no socio-demographic data was available for the study, a questionnaire was prepared in order to obtain primary information. A sample survey of 96 persons or heads of households, representing a total of 15 % of all local Finns was obtained. While in Winnipeg there are 640 individual Finns, the number of Finnish families is less, and ranges from 150-200 families. By contacting 96 families, a good proportion of Winnipeg Finns were covered by the survey.

Since the aim of the research is to examine language retention and its role in ethnic identity, the questionnaire concentrates on this issues along with other variables related

to culture. A total of 28 questions were used in the questionnaire, and covered areas in selfidentity, friends and neighbours, language, feelings towards language retention, children, ethnic media and communications, religion and other cultural features, marriage, education and income, as well as age and years of residence in Winnipeg.

The interviews were done in both the English and Finnish languages, and were conducted over the phone, usually lasting from 15-20 minutes. Overall, every respondent was very eager and willing to answer the questions. Of the 96 respondents interviewed, 52 preferred English while 44 preferred the Finnish language in corresponding with the author. The study sample was picked at

random from the membership list of the local Finnish-Canadian Club, along with some names which were found in the city's telephone directory.

While the methodology of the study concentrates on frequency distributions and cross-tabulation analyses, as well as a P.C. factor analysis with numerous tables, only the more significant and interesting findings will be discussed here, without the tabular presentations.

Knowledge and use of the Finnish Language and its Correlates.

In examining the knowledge of Finnish among the respondents, one must remember that responses to the interview questions are subjective, and only subjective evaluations were given by the respondents. Thus, the language knowledge of one respondent can be better or worse compared to another respondent, yet, self-evaluation of language knowledge can be interpreted differently by every respondent.

From the data collected, it became obvious that a good proportion of Winnipeg Finns have maintained a fluent knowledge of the Finnish language. Some 60.4 % were fluent, 28.1 % had some knowledge of Finnish, while 11.5 % had no knowledge of Finnish. In a more detailed examination on aspects of knowledge, comprehension ranked highest at 74.0 % of respondents understanding Finnish very well, while reading and writing very well was low at 54.2 % of all respondents. Similarly, no knowledge in reading and writing showed up with the highest percentages - at 18.8 %. From this it is obvious that understanding the Finnish language is inbred among respondents the best. This is understandable as comprehension is learned at an early age, while knowledge of reading and writing requires education. For respondents who have not had the chance of learning these in Finland prior to immigration or in a Finnish parochial school - none are available in Winnipeg, this aspect of knowledge remains at a disadvantage.

While it is noted that the ability to understand as well as speak the Finnish language is most widespread and indicates the presence of Finnish as being the mother tongue, this knowledge of language does not depend upon high levels of income nor education. In fact, where average family income was below \$ 20,000, and where the highest grade reached was below grade 12, a slightly higher degree of language knowledge occurs. This finding is further supported by the fact that the less-well-educated and lower income earners support the retention of the language more strongly than the higher socio-economic categories. Why this pattern occurs here, however, is not clearly determined. Perhaps, as indicated by O'Bryan (1976), it may be that an increasing income provides an opportunity for members to support language retention as a cultural heritage and as a useful tool, while in other situations it frees the group's members from dependence upon the ethnic community: thus reducing the need for language retention (O'Bryan 1976: 113). Whatever the reason, a clear difference is found in this aspect.

Of all respondents who are fluent in Finnish, over half of the sample (55.2 %) speak the language every day. Similarly, over 70 % of the respondents fluent in the language strongly support its maintenance and retention. Perhaps this is a reflection of a strong will which appears in the Finnish community and in the Finnish people to keep its own special language and heritage. Or perhaps it simply indicates a subconscious effort to carry on a language which is so different from all other language groups, that to lose the language would simply be to lose one's identity and roots. Age does not appear to be a factor in this matter, as over 77 % of all age categories are in favour of retaining the Finnish language.

Further retention of the language is maintained by the large number respondents who read Finnish literature, through contact with other in-group friends, and the general interaction amongst local and not-so-local Finns.

One of the best ways of retaining the language is reflected by the ethnic background of the spouse. Some 45 % of all married respondents had a Finnish spouse, 29.9 % had English-Canadian spouses, 22.9 % with spouses of other ethnic backgrounds, and only 2.4 % with French-Canadian spouses. The other ethnic groups represented by the spouses include three each from both German and Ukrainian backgrounds (6.9 % of total), followed by one each of American, Australian-Polish, Belgian, Chinese, Dutch, Filipino, Finno-Swedish, Italian, Japanese, Polish-Ukrainian, Slovak, South American Indian and Swedish backgrounds (16 % of total). Where the spouse of the respondent is Finnish, 69 % of the respondents use the language at home, while some 96 % of respondents who married to English-Canadians spoke English at home. Thus, where both parents are Finnish, the language mostly used is Finnish.

This in turn is passed on to the children, and is seen where over 90 % of respondents with one child have some level of Finnish language knowledge. Where two children were considered, 100 % of the children have some level of knowledge.

Ethnic self-identification was broken down to four categories, and respondents were asked whether they thought of themselves as being Finnish, Finnish-Canadian, Canadians of Finnish origin, or Canadian. Of the total sample, 8.3 % identified themselves as being Finnish, 35.4 % identified themselves as Finnish-Canadians, 36.6 % as Canadians of Finnish origin, and 19.7 % identified themselves strictly as Canadians.

The presence of a sauna in the Finnish community has become a symbol of Finnish identity, and prior to this study was believed to related strongly to ethnic self-identification. It was discovered that among the group identifying themselves as being Finnish, 50 % of the respondents own their own sauna. Overall, ownership ranged from 20 % to 50 % in all ethnic categories, with 41.2 % of Finnish-Canadians owning a sauna, and

interestingly, 36.8 % of Canadians owning one as well. It was not surprising to find 26.3 % of the Canadians as having no access to a sauna. This may be a reflection of the age of the respondent and/or the number of years as being a resident of the city. Older respondents claimed interest in saunas in years past, but can no longer attend due to health reasons or remoteness of residence in context to local access to a sauna. In the end, it is seen that the relation between the sauna and ethnic self-identification is not statistically significant, and ranks low in correlation ($R = 0.12$). However, a better sample size could reverse this insignificance.

Conclusions

The preceding research was conducted in order to examine the main patterns of Finnish language knowledge and use among the Finnish population of Winnipeg, and to ascertain whether there is a relationship between language retention and ethnic identification. The overall study has accomplished this objective, and is a small addition to previous studies done on the topic of language retention. This research thus adds to the more numerous studied ethnic groups of Canada, such as the Ukrainians, Germans and French.

It has generally been found that for many ethnic groups the survival of their ethnic heritage and culture - especially their own language - is a key concern which has both social and emotional impact (O'Bryan 1976: 165). This conclusion can also be made in regard to the Finnish ethnic group. While this research examines the Finnish population of Winnipeg and the important relation language retention plays upon ethnic identification and cohesion, a further examination on the subject in a much broader context would prove fascinating, while at the same time give more statistical significance to the findings. By studying the Finnish ethnic group more widely, relative comparisons could further identify differences between Finns and Scandinavians, as well as other

ethnic groups.

To study Finnish populations in major cities in countries such as Canada, United States, Australia, etc., would further demonstrate the importance of ethnic identity and cohesion as the two relate to various indicators of ethnicity - the greatest and most important of which is, without a doubt, the retention of the ethnic language.

References

- Engle, Eloise (1975). Finns in North America. Leeward Publications, Inc. Annapolis, Maryland.
- O'Bryan K.G., Jeffrey G. Reitz, and O.M. Kuplowska (1976). Non-official languages: A study in Canadian multiculturalism. Supplies and Services Canada. Ottawa.
- Raivio, Yrjö (1975). Kanadan Suomalaisten historia I. Finnish-Canadian Historical Society. Copper Cliff, Ontario.
- Saarinen, Oiva (1967). The pattern and impact of Finnish settlement in Canada. Terra. Vol. 79, number 4, pp. 16-23.
- Statistics Canada (1983). 1981 Census of Canada. Cat. Number 92-911. Information Canada. Ottawa.
-

Social, Historical and Archival Aspects of the Finnish Immigration to Michigan

Three aspects can be seen in the migration (and immigration) process. In this connection the social, regional and individual dimensions can be separated.

Figure 1. The dimensions of migration

Dimensions	Migration from Finland to USA (1880-1914)	Migration from Finland to Sweden (1950-1970)
1. Social dimension	Industrialization	Urbanization
2. Regional dimension	Ostrobothnia	Espec. North Finland
3. Individual dimension	Young tenant farmers	Baby-boom age groups

Above-mentioned dimensions are firmly related to the different historical time periods. This is very important to remember when we look at the Finnish emigration during the last century.

The Finnish emigration which has happened after 1880 can be divided into two periods: that is, the emigration before and after World War II. During the first period, the most important goal for emigrants was North America, especially the USA. Altogether about 420,000 migrants were involved in this overseas movement. In Finland one of

This article is based on a paper presented on May 20, 1987 by Ismo Söderling at the Bentley Historical Library, University of Michigan, where he has been a visiting scholar for a year.

the most important factors in this connection was the change in the social structure caused by industrialization. Of course, the American pull factors were also needed; there was a great demand of labor here at the same time.

The emigration from Finland to Sweden had its peak in 1960's, and the main reason

for this immigration wave was the urbanization of our society. The Finnish society could not provide work to all young people, and therefore, the emigration from Finland to Sweden was extensive and uncontrolled. The majority of this youth emigration consisted of so called baby-boom age groups: after WW II the fertility was almost double in Finland. The places of origin of this emigration were concentrated mostly in the Northern and Eastern parts of Finland.

The Finnish immigration to the USA.

The immigration peaks in most European countries took place during short time intervals, which were connected to the industrialization processes of these countries. Since this process reached Sweden about 20 years earlier than Finland, the peak of Swedish immigration to the USA took place appr. 1880 and from Finland around the turn of the century. If we take a closer look at this Finnish-American migration, the following social, regional and individual aspects are to be found.

- The Finnish forest industry was founded in the late 19th century. It means that the landowners got better profits from growing forest than renting land to tenant farmers. Emigration offered a possibility for better level of living for those people who could not get work in the Finnish industry.
- Our industrialization did not take place in the same way in all of Finland: the western part of our country, Ostrobothnia, did not have water power or forests, that is why this part of the country was outside the industrialization process. However, Ostrobothnia had traditionally, during the 19th century, been a wealthy part of our country, and therefore, the emigration gave a good opportunity to keep the former level of living or even improve it.
- During the industrialization, the fertility

of Finnish population was still high, and because the mortality was declining all the time, some rural areas were soon overcrowded. Emigration (immigration from the US point of view) provided also in such cases a splendid way to solve to some degree this overpopulation problem.

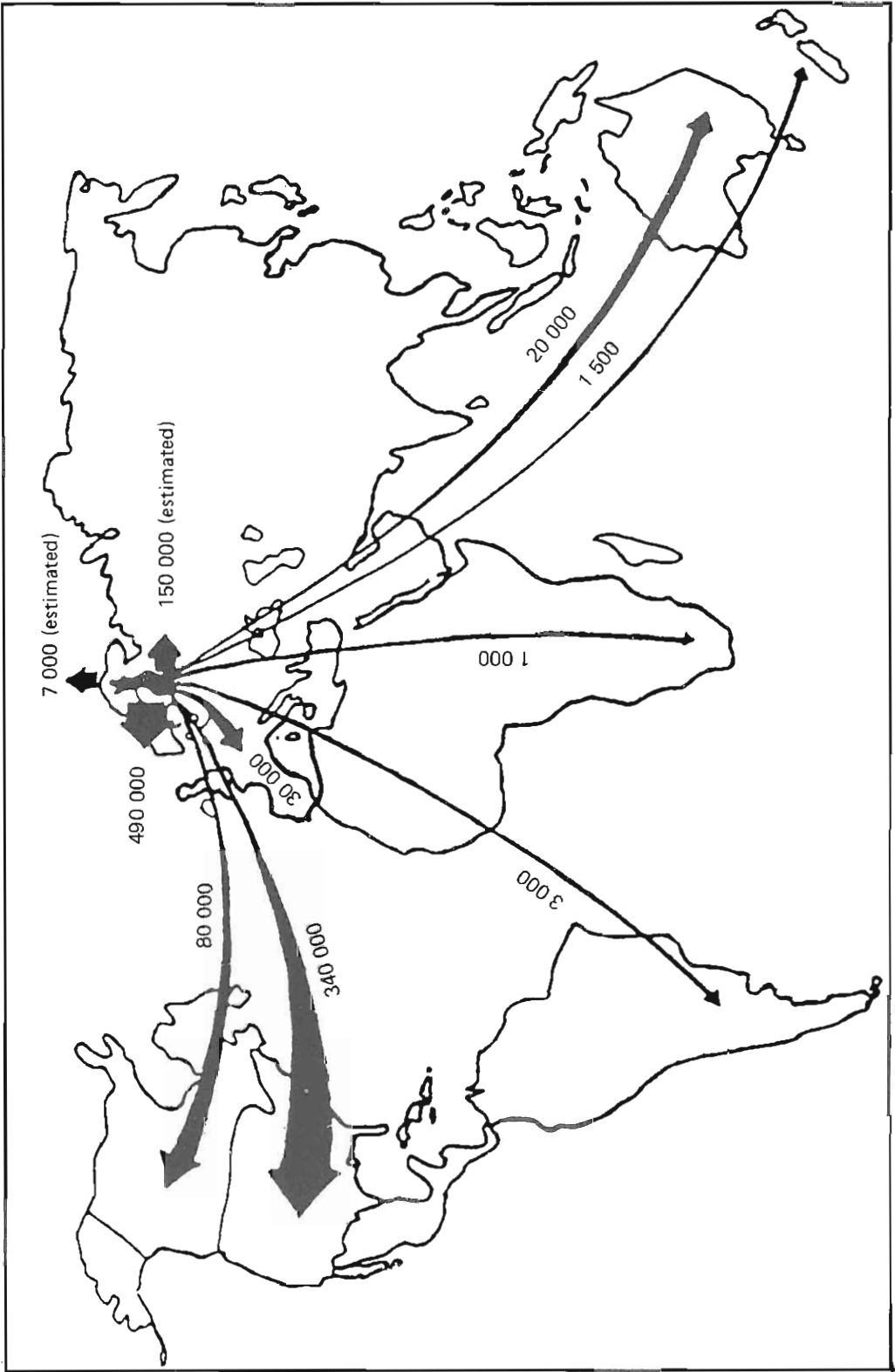
- The individual reasons for migration are highly related to the before mentioned social and regional dimensions. Of course there existed also individual migration, which was hardly connected to this kind of dimensional thinking. For example, in the beginning of this century thousands of young men left Finland, because they didn't want to be drafted into the Russian army.

The places of origin of immigration were concentrated, as mentioned earlier, in the same provinces of Finland, mostly in Ostrobothnia. This kind of local centralization is to be seen also in American side. For example, Mass City, Ironwood, Marquette etc. got their Finnish settlers from very restricted areas in Finland. Michigan was the most important state in the US for Finnish immigration: about 70 000 Finns came here during 1880-1914. The Swedish immigration had a different geographical goals: it happened about 20 years earlier and during those days, there was still a lot of good farming land left, for example, in the Minnesota valley. Also the development of New York and Chicago was attracting many Swedes to these cities. During the Finnish immigration flows, the best farming areas and industrial works were not at hand anymore.

The polarization of the Finnish immigrants in USA

The majority of the Finnish settlers located in the underdeveloped and isolated mining areas of Michigan. These socio-geographical phenomena connected to the heavy mining works were also the beginning of the Finnish

EMIGRATION FROM FINLAND UNTIL 1982

Source: Siirtolaisuusinstituutin tutkimuspoliittinen ohjelma vuosille 1986-1990. Tutkimuksia no 2/1984, s. 12.

radicalism in this state. The role of the Finns as strikers and rioters in Upper Michigan in the beginning of this century is well known. Afterwards, the reasons of these phenomena are easy to understand. This state was not the promised land to all Finnish settlers: work for 10-11 hours per day, for six days a week in hot and dangerous mines made many Finns very open to socialistic and socialdemocratic ideas. There are, of course, also other reasons for this political radicalism: Finland was at that time a part of Russia, and all kinds of political movements were illegal there. That is why there were many political refugees who left Finland for America for a while. These people had a big effect on the Finnish society.

It has to be remembered that there was also opposition to radicalism. Almost 95 % of the Finnish population were and are Lutherans. The Finnish Lutheran Church had their representatives in the immigration areas. Often these priests represented the most conservative part of the Finnish Lutheran Church. Generally, the Finnish society, especially here in Michigan, was highly divided into political radicalism and religious conservatism. In some local areas this split is still disturbing the relations of 3rd and 4th generation Finns.

Migration research made in Finland

Migration research is very active in Finland today. Because the main emigration flow from Finland to Sweden took place in the late 1960's, the majority of our research is connected to this phenomenon and often has the nature of social sciences. Because the Finnish-American immigration took place earlier, the historians have made the main part of the research in this field. The other reason for the great proportion of historians is perhaps the low profile of the immigration policy in the US. USA has often been called the melting pot in which ethnicity has not been a very popular political, social or scientific theme of discussions, and this reason has decreased the interest

of Finnish social scientists towards this particular immigration.

The gap between social and historic sciences within migration research is decreasing: historians have learned more and more so called sociological methods. On the other hand, social scientists understand better today, that knowing the future means understanding the past. Such researchers who have broader scientific fields will, of course, also present new challenges to archives. Also the fact that immigration research will be, in the future, based more on larger data materials will present new demands to both the archives and archival staff.

The following research needs connected with the migration between Finland and USA concern archives (this discussion is related only to the Finnish immigration to Michigan).

- The basic immigration process from Finland to the USA is very well known in Finland because of the several theses made at the Turku University. Migration information by state or counties is rare; therefore, we need federal and state census information from the USA. This research task is mainly statistical.
- We don't know enough about the life of the second, third or fourth generation Finns. The most important and interesting questions are: what is the role, position and geographical location of the descendants of the first generation Finns. The need of oral history material and different kinds of organizational records is great.
- Linguistic immigration research has just been started in Finland. This is the field that should be very important in the near future. The number of the first generation Finns is decreasing all the time. It can be estimated, that we have only this decade left for collecting the oral material among these Finns.
- The fourth research need concerning the Finns is related to the modern immigration. The USA has restricted immigration strongly, but despite that, every year about 300-500 people move from Fin-

land to the USA. The character of this immigration is unknown: what are the basic reasons for this migration, the occupations and assimilations processes of migrants etc.

Finnish-American immigration and archives

The governmental administration has longer traditions in Finland, and thus our archival system today is a result of a longer process as compared to the USA. It can also be assumed, that the American discussion concerning the centralization and standardization of archival work is no longer a question of the day in Finland. The most important issue is the function of archives or collections. There are no great differences between our systems; the challenges for future to the archives are common regardless of the archival system in question.

The financial and organizational differences between the archival systems of our countries have led to different methods for collecting and preserving the ethnic heritage. It has been estimated, that about 5 000 organizations perform this kind of work in addition to professional archives here in the US. In Finland the emigration material has been collected mainly by the National Archives and by six provincial archives (which work under the National Archives). Also our main universities and the Institute of Migration have archives on this topic. However, the amount of collections in Finland is proportionally low.

In the US the Finnish immigration collections are mainly concentrated into two archives: Immigration Historical Research Center of St. Paul has maybe the largest and many-sided collections. The Finnish-American Historical Archives in Hancock has also a large collection. The material connected to the farmers and workers are rather limited in Hancock.

Outside the essential immigration archives the Bentley Historical Library has also material on Finnish immigration. This

material forms only a small proportion of its collections. However, though the proportion is small, the quality and quantity of this material is high.

It is to be expected, that the popularity of immigration material in archives will expand in the near future. The following reasons should promote this phenomenon:

- The ethnicity and migration policy have become more important recently, also in the USA. This will evidently attract researchers and students from new sciences. In Michigan it would mean that the interest towards Black, Hispanic and Indian collections should increase. In Finland, for example the refugee questions are becoming more important.
- The Western Countries are just now living in the so-called information age. Producing, transferring and analysing information is becoming more and more important and easier. Today, we can already transmit copies of documents to the other side of the world in a few seconds. This kind of work will become in some years more popular. It helps the national and also international co-operation. It would mean also, that the lower proportion of the archival reference work will be made on reference desk.
- The third factor which will expand the popularity of the immigration collections of the archives is the longer holidays, especially in Nordic Countries. More leisure time gives people a possibility to search for new activities. In Nordic countries the six or even seven week annual vacation is common and the need for meaningful past time is hard to find. Perhaps genealogy therefore, will be one of the fastest growing activities in the Institute of Migration, Turku.

Conclusions

The need for large immigration data bases and computer files is greater in the near future. On the other hand, immigration is

an international phenomenon; it always takes place between two countries. In many cases the researchers should work in both countries. This kind of research work usually needs a lot of time and money. Therefore international co-operation among archives is very important. The Nordic Countries are planning a common immigration research data bank and computer network; this kind of international co-operation is much needed.

Since USA was formerly, especially before WW II, not in favor of ethnic collections, this gap should be filled. For example, the immigration newspapers and oral histories should be important objects of collecting.

If we want to develop effectively the archival contributions made by Finnish-Americans, the old borders between different immigrant groups should be forgotten.

Paluumuuttajien kokemuksia viranomaispalveluista

Suomen ja Ruotsin välinen muuttoliike on viimeiset kuusi vuotta ollut Suomelle paluuvoittoista. Vuosina 1981-1986 Ruotsista muutti Suomeen yhteensä runsaat 51 000 henkilöä. Ruotsiin muuttajia oli samana aikana vajaat 30 000. Edellisen ja ensimmäisen kerran Suomi sai muuttovoittoa vuosina 1971-74. (Katso kuvio.)

Paluumuutto on vuodesta 1982 lähtien tasaisesti vähentynyt. Ruotsiin muutto on ollut hyvin vähäistä eikä siinä pienestä vilkastumisesta huolimatta ole odotettavissa merkittävää lisäystä. Lähivuosina muuttoliike pysynee lähes tasapainossa ja muuttajien määrä suhteellisen pienenä.

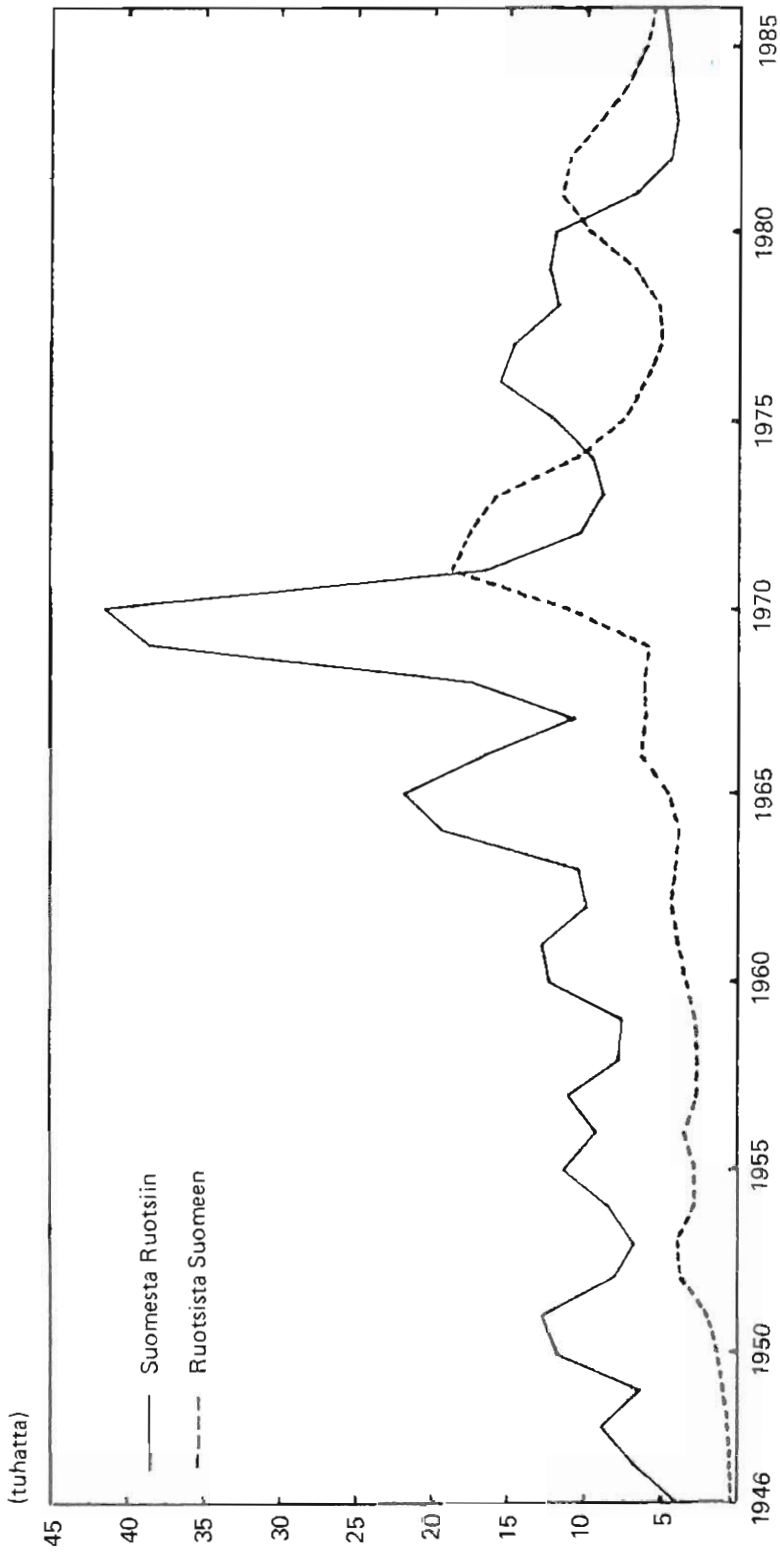
Työvoiman kysynnän rakenteelliset muutokset ja taloudellisen tilanteen heikkeneminen Ruotsissa ovat aiheuttaneet sen, että varsinkin ammattitaidottomien, vähän koulutettujen, kielitaidottomien ja ensimmäistä kertaa Ruotsiin pyrkivien on ollut yhä vaikeampaa saada sieltä työtä. Tällaisten henkilöiden määrä onkin ollut Ruotsiin muutossa viime vuosina hyvin vähäinen. Tästä syystä yhä suurempi osa Ruotsiin muuttaneista on ollut henkilöitä, jotka ovat joskus aikaisemminkin asuneet siellä. Tämä ei kuitenkaan merkitse sitä, että Ruotsiin paluu sinänsä olisi lisääntynyt. Suomeen palanneiden kokonaismäärään suhteutettuna on takaisin Ruotsiin muuttaneiden määrä päinvastoin selvästi vähentynyt 1970-luvun tilanteeseen verrattuna. Tähän ovat syynä sekä palaajien aiempaa parempi sopeutuminen Suomeen että Ruotsin heikentyneet työnsaantimahdollisuudet.

Jouni Korkiasaari on toiminut Siirtolaisuusinstituutissa tutkijana vuodesta 1980 lähtien. Oheinen artikkeli perustuu hänen viimeisimpään tutkimukseensa "Paluumuuttajat sosiaali-, terveys- ja työvoimapalvelujen käyttäjinä".

350 000 ruotsinsuomalaista

Paluumuuton vaikutus Ruotsissa asuvan suomalaisväestön määrään on ollut melko vähäinen. Ensimmäisen ja toisen polven siirtolaiset mukaan lukien siellä asuu edelleen noin 350 000 suomalaista syntyperää olevaa henkilöä, joista kuitenkin pääosa, 60 prosenttia, on nykyisin Ruotsin kansalaisia, vaikka useimmat (230 000) ovatkin Suomessa syntyneitä.

Suomen ja Ruotsin välillä vuosina 1946-86 muuttaneet Suomen kansalaiset.

Paluumuuttajat tutkimuksen kohteena

Siirtolaisuusinstituutissa on tehty 1980-luvulla kaikkiaan neljä eri tutkimusta ruotsin-suomalaisten paluumuutosta. Ensimmäisessä selvitettiin paluumuuton syitä ja seurauksia sekä muuttajien tyyppisimpiä ominaisuuksia (Korkiasaari 1983). Seuraavaksi tutkittiin peruskouluikäisten paluuooppilaiden sopeutumista (Korkiasaari 1986a). Kahdessa viimeisimmässä tutkimuksessa on puolestaan selvitetty paluumuuttajien yritystoimintaa (Simpanen 1986) ja kokemuksia viranomaispalveluista (Korkiasaari 1986b).

Viranomaispalveluja koskeneen tutkimuksen pääasiallisena tarkoituksena oli kartoittaa Ruotsista palanneiden kokemuksia Suomen sosiaali-, terveys- ja työvoimapalveluista sekä kuntien viranomaisten kokemuksia paluumuuttajista näiden palvelujen käyttäjinä. Samalla tutkittiin myös palaajien yleistä sopeutumista ja muutossa ilmenneitä ongelmia sekä niitä toimenpiteitä, joilla näitä ongelmia voitaisiin vähentää.

Tutkimuksessa oli mukana 445 paluumuuttajaa ja 160 kuntien sosiaali-, terveys- ja työvoimaviranomaista. Tiedot kerättiin postikyselyllä. Tutkimuksen rahoittajina olivat sosiaalivaltio, lääkintöhallitus ja työvoimaministeriö. Seuraava tarkastelu perustuu tähän tutkimukseen.

Palaajissa runsaasti lapsiperheitä ja nuoria

Paluumuuttajat poikkeavat monilta ominaisuuksiltaan Suomen koko väestöstä. Heissä on suhteellisesti enemmän perheitä, joissa on alle kouluikäisiä lapsia, samoin naimattomia aikuisia, yksin asuvia, työttömiä, opiskelijoita ja "kotona" olevia. Tämä selittää myös pääosin palaajien erilaisen sosiaali-, terveys- ja työvoimapalvelujen tarpeen.

Kun ikärakenteen, sosiaalisen taustan, perhekoon ja muiden taustatekijöiden "vaihtelu" otetaan huomioon, ei palaajilla ole tutkimuksen mukaan sen enempää sosiaalisia tai terveydellisiä ongelmia kuin muullakaan väestöllä. Palaajat eroavat kantaväestös-

tä lähinnä siinä, että heillä oli alkuvaiheessa enemmän taloudellisia ongelmia ja käytännön asioiden järjestelyihin liittyviä vaikeuksia sekä uudesta ympäristöstä aiheutuva vierauden tunnetta ja viihtymättömyyttä.

Palatessa tulot laskevat ja menot lisääntyvät

Muutto aiheuttaa monille palaajille huomattavaa menojen lisäystä mm. muuttokustannusten ja asuntolainojen vuoksi. Tulot taas usein vähenevät esimerkiksi eläkkeelle siirtymisen, opiskelun tai työttömäksi joutumisen vuoksi. Työssä käyvillä tulotaso alenee, koska palkat ovat Suomessa edelleen pienempiä kuin Ruotsissa. Palkka laskee usein myös sen vuoksi, että palaaja joutuu ammattitaitoaan tai koulutustaan vastaamattomaan työhön. Palkkaperusteissa ei myöskään aina oteta huomioon Ruotsissa hankittua työkokemusta. Koska kulutustottumuksia on vaikea yht'äkkisesti muuttaa, saattavat monet elää yli "varojensa".

"Muuttomme maksoi omaisuuden, koska jouduimme lainaamaan. Lisäksi jouduimme maksamaan laskuja sekä Suomeen että Ruotsiin." . . . "Velkoja maksetaan yhä, asunto meinasi jäädä saamatta." . . . "Toimeentulo-ongelmia. Suomessa tienaa perin niukasti samasta työstä kuin Ruotsissa." . . . "Emme tienneet miten kireälle raha-asiat voi mennä, talo on velaksi tehty, jouduimme myymään sen."

Paperisota ja tiedon puute ongelmana

Palaajien kohdalla viranomaispalvelujen käyttö koskee pääosin muuttoon väistämättä liittyviä käytännön järjestelyjä kuten tiedon hankintaa, "paperisotaa", muuttoavustusten hakua ja lapsilisä-, eläke- yms. asioiden järjestämistä. Tästä syystä he joutuvat asioimaan *samanaikaisesti* useiden eri viranomaisten kanssa. Monet asiat on aloitettava ikään kuin alusta. Lisäksi palaajat joutuvat usein vielä muuton jälkeenkin hoitamaan Ruotsissa kesken jääneitä asioita, esimerkiksi pyytämään sieltä erilaisia todistuksia. Samalla

he joutuvat sopeutumaan myös henkisesti uuteen tilanteeseen. Muulla väestöllä nämä asiat eivät tule kysymykseen joko lainkaan tai ainakaan samanaikaisesti.

”Olisin todennäköisesti siirtänyt muuttoa, koska ensimmäinen puolivuotiskausi Suomessa oli todella vaikeata ja raskasta. Kaipuu takaisin omiin tuttuihin ympyröihin oli valtaisa. Paluumuuttajan henkistä stressiä ei voinut kuvitella näin pahaksi eikä asioiden hoitoa näin kankeaksi.”

”Ennen muuttoa ja vielä muuton jälkeenkin oli yllättävän paljon asioita, jotka piti hoitaa tai irtisanoa (pankkiasiat, vakuutukset, puhelin yms.). Paluumuuttaja on Suomessa kauan toisen luokan kansalainen. Emme saaneet edes äänestää viime eduskuntavaaleissa.”

Eräs keskeinen palaajien ja muun väestön välinen ero on myös se, että palaajilla on puutteellisemmat tiedot tarjolla olevista palveluista, niiden saamisen edellytyksistä ja hakumenettelystä. Toisaalta he asettavat niille usein tavanomaista suurempia vaatimuksia, koska ovat Ruotsissa tottuneet parempiin palveluihin ja sosiaalisiin etuuksiin.

Joka kolmannella vaikeuksia viranomaisten kanssa

Joka kolmannella palaajalla oli oman arvion mukaan ollut ainakin jossain määrin vaikeuksia viranomaisten kanssa asioidessaan. Noin joka neljäs mainitsi ne jopa kaikkein suurimmaksi ongelmaksi muutossa. Eniten oli ilmennyt ongelmia tulli-, vero- ja väestörekisteriasioissa sekä melko usein myös työnvälityspalveluissa ja eläkeasioissa.

”Ongelmana on ollut vain tämä valtava byrokratia muuton ja eron jälkeen. Koska jokaikinen asia ja oikeus joihinkin avustuksiin täytyy lypsää näistä virkailijoista ulos. Saa juosta samojen asioiden kanssa monissa paikoissa, toinen neuvoa toisen luokse” . . . ”Toimistovirkailijoiden olisi autettava plankettien täytössä. Nimenomaan autettava ja täytettävä sekä selostettava mitä kysy-

mykset merkitsevät.”

Paluumuuttajien viranomaispalveluihin kohdistama arvostelu heijastelee varmasti osittain suomalaisen virkakoneiston tietynlaista vanhakantaisuutta ja jäykkyyttä sekä viranomaisten käytössä olevien taloudellisten voimavarojen vähäisyyttä Ruotsiin verrattuna. Toisaalta Suomen viranomaisilla on yleensä vähemmän kokemusta muuttoon liittyvien asioiden hoidosta. Arvostelu heijastanee myös muutosta aiheutuneita pettymyksiä ja tuskastumista hoidettavien asioiden suureen määrään.

Ongelmista huolimatta suurin osa palaajista oli tyytyväinen paluupäätökseensä. Vain noin 15 prosenttia selvästi ”katui” paluutaan. Hieman useampi kuin joka kymmenes piti Ruotsiin paluuta melko todennäköisenä ja noin kuusi prosenttia oli jo palannut tai päättänyt palata sinne. Muuttohalukkaimpia olivat nuoret ja perheettömät. Tärkeimpinä muuton syinä mainittiin työttömyys, huonot ansiot ja asuntopula sekä viihtymättömyys.

”Tein päätöksen hätiköidysti sisäisten ja ulkoisten ristiriitojen vaikuttamana. En tieninyt (uskonut), että työpaikan, asunnon ja opiskelupaikan saaminen on niin vaikeaa kuin se on. Ei mitään mahdollisuutta elää ja viihtyä ainakaan tällä hetkellä.” . . . ”Tukholman ilmapiiri on ystävällisempi ja vähemmän ahdasmielinen. Täällä ihmiset ovat pidättyväisiä, kapea katseisia.” . . . ”On aika hassu tunne olla juureton kotimaassakin.”

Toimenpiteitä tarvitaan

Tutkimuksessa ehdotetaan, että palaajien ongelmia tulisi vähentää muun muassa helpottamalla ”paperisotaa”, lisäämällä viranomaisten välistä yhteistyötä ja koulutusta, perustamalla palaajille erityinen yhdyshenkilöverkosto ja ”muuttoturvarahasto” sekä lieventämällä avustusten saantiperusteita ja parantamalla tiedotusta. Eri viranomaisten olisikin nyt ryhdyttävä toimiin näiden ehdotusten toteuttamiseksi käytännössä.

Viitteet

Korkiasaari, Jouni 1983: *Ruotsista Suomeen vuosina 1980-81 palanneet*. Siirtolaisuustutkimuksia A:9. Siirtolaisuusinstituutti, Turku.

Korkiasaari, Jouni 1986a: *Paluoppilaiden sopeutuminen*. Siirtolaisuustutkimuksia A:13. Siirtolaisuusinstituutti, Turku.

Korkiasaari, Jouni 1986b: *Paluumuuttajat*

soseaali-, terveys- ja työvoimapalvelujen käyttäjinä. Sosiaalihuollituksen julkaisuja 14/1986 - - Lääkintöhallituksen julkaisuja 88/1986. Valtion painatuskeskus, Helsinki.

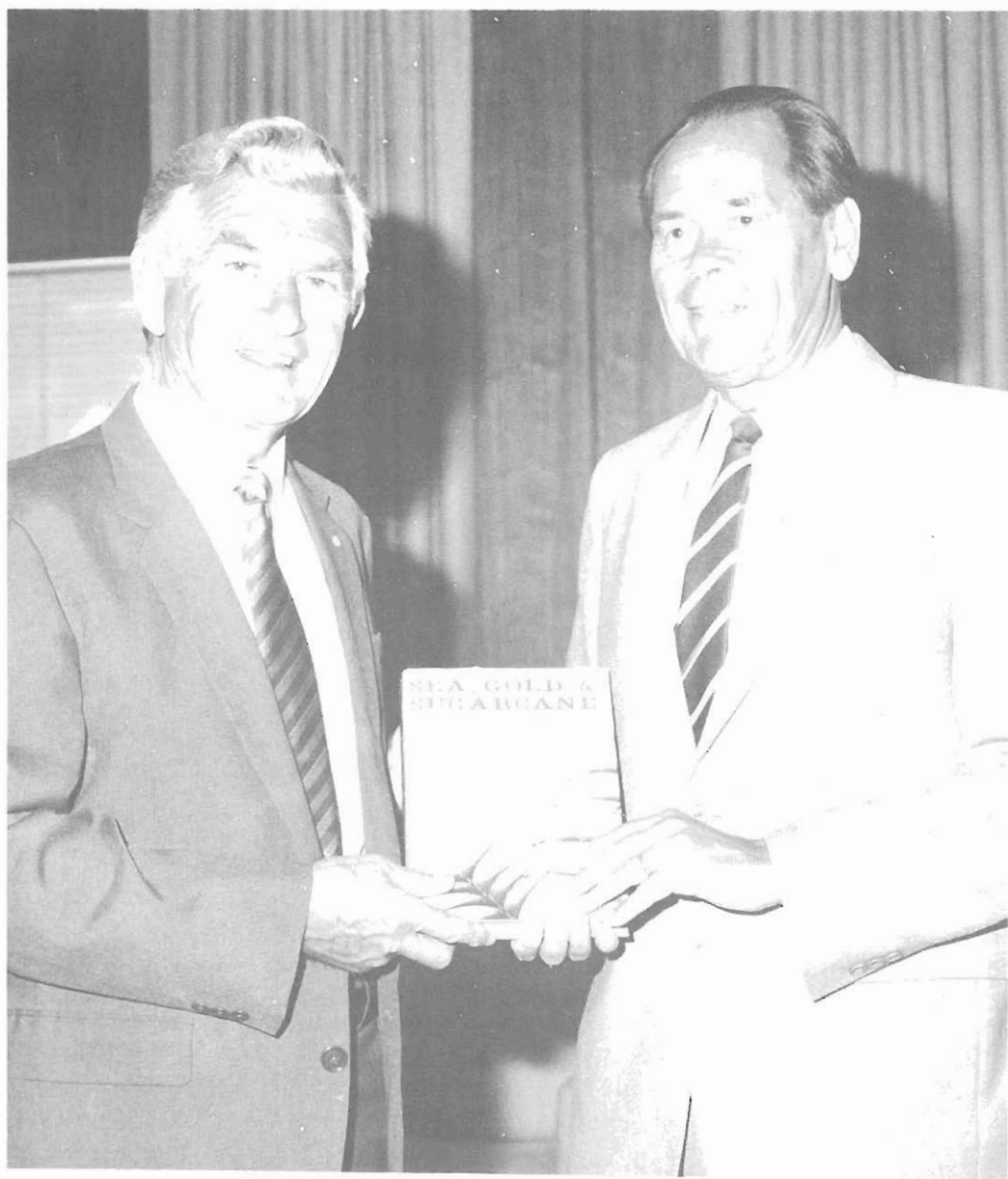
Simpanen, Matti 1986: *Ruotsinsuomalaiset paluumuuttajat yrittäjinä*. Siirtolaisuustutkimuksia n:o 19. Työvoimaministeriö, Helsinki.

TIEDOTUKSIA

Kaarle Hjalmar Lehtisen apurahat vuonna 1987

Siirtolaisuusinstituutin hallitus on kokouksessaan myöntänyt Kaarle Hjalmar Lehtisen rahastosta seuraavat apurahat:

Dipl.psykologi Sisko Helena Bauer	Itseluottamuksen ja tiedon vaikutuksesta aktiivisuuteen ja tyytyväisyyteen Saksan liittotasavallassa asuvien naispuolisten suomalaisten siirtolaisten keskuudessa	3000,—
Kauppatiet.yo. Margit Forsström	Tutkimus suomalaisten asunonostoista Espanjassa	2000,—
Fil.tri Alpo Juntunen	Jakutian suomalaiset. Itä-Siperiaan viime vuosisadalla karkotetut	5000,—
Yo. Heikki Jutila	Ruotsinsuomalaisten koululaisten Suomi-kuva ja tietämys Suomesta	2000,—
Apul.prof. Esko Salminen	New Yorkin Uutisten historian kirjoittaminen	4000,—
VTL Ismo Söderling	Amerikansuomalaisten siirtolaisten tutkimus-, arkisto- ja kirjastomateriaalin keruu Yhdysvalloissa	5000,—
Sosionomi, valt. yo Tiina Vogt	Tutkimus suomalaisten siirtolaisten juurettomuudesta, heidän alttiutensa muuttaa Suomen ja Ruotsin välillä	2000,—
Maija Kainulainen	Professori Pertti Virtarannan johtama amerikan ja australiansuomen tutkimushanke	5000,—

Canberran parlamenttitalossa järjestettiin 20.1.87 tilaisuus, jossa Suomen suurlähettiläs Osmo Lares (oik.) luovutti pääministeri Bob Hawkelle suomalaista siirtolaisuutta Australiaan-1851-1947 käsittelevän tohtori Olavi Koivukankaan teoksen 'Sea, Gold & Sugarcane'.

(Kuva 'Promotion Australia' -infomaatiopalvelusta)

A book about Finnish migration in Australia 1851-1947, 'Sea, Gold & Sugarcane' by Olavi Koivukangas, was given to prime minister Bob Hawke (left) by Finland's ambassador Osmo Lares 20.1.87 in Parliament House Canberra.

(Photo 'Promotion Australia' Information Service)

ROHKEUTTA KYLLIKSI

ROHKEUTTA KYLLIKSI

Djärva nog Courageous enough

Djärva nog Courageous enough

Näyttely on Suomen kansallismuseossa 28.5.—
9.8.1987
Museo on avoinna päivittäin 11.00—16.00, tiistaisin
myös 18.00—21.00

Utställningen är i Finlands nationalmuseum 28.5 —
9.8.1987
Museet är öppet dagligen 11.00—16.00, tisdagen även
18.00—21.00

Suomesta muutti siirtolaisiksi Amerikkaan vuosien
1865 ja 1914 välillä yli 100 000 naista. Tyypillinen
suomalainen muuttaja oli nuori ja naimaton, ja hän
oli tehnyt muuttopäätöksensä itse.

Suomessa oli herännyt viime vuosisadalla voi-
makas kansallisuusaate. Kansansivistyksen paranta-
miseksi oli perustettu kansankielinen koululaitos.
Oli syntynyt erilaisia aatteellisia liikkeitä: nuorisoi-
seuraliike, raittiusliike, naisasialiike eikä vähiten
työväenliike. Suomen naiset olivat saaneet oikeu-
den äänestää ensimmäisinä Euroopassa yleisen ja
yhtäläisen äänioikeuden toteutuessa 1906.

Suomesta muuttaneet siirtolaisnaiset veivät mu-
kanaan vastaheränneen tietoisuuden mahdollisuuksistaan ja voimakkaan tunteen kansallisesta identiteetistään, mikä näkyi halussa säilyttää omat tavat ja oma kulttuuri.

Över 100 000 kvinnor emigrerade från Finland till
Amerika mellan 1865 och 1914. Den typiska fin-
ländska utvandraren var ung och ogift och hon
hade själv fattat beslutet om att emigrera.

Under 1800-talet hade nationalitetsiden vuxit
sig stark i Finland. I syfte att höja folkbildningen
hade ett skolväsen på folkets språk inrättats. Olika
ideella rörelser hade uppstått: ungdomsförenings-
rörelsen, nykterhetsrörelsen, kvinnoöverskrörelsen
och inte minst arbetarrörelsen. Finlands kvinnor
hade som de första i Europa fått rösträtt då den
allmänna och lika rösträtten infördes 1906.

De kvinnor som hade utvandrat från Finland
hade med sig en nyväckt medvetenhet om sina
möjligheter och en stark känsla för sin nationella
identitet, vilket avspeglades i deras önskan att be-
vara sina egna seder och sin egen kultur.

Tämän päivän amerikansuomalainen nainen, usein kolmannen polven siirtolainen, on hyvin koulutettu, mutta ei juuri enää osaa suomen kieltä. Hän on kuitenkin ylpeä suomalaisista juuristaan ja muistaa erikoisesti sen, että suomalaiset naiset saivat äänioikeuden paljon ennen amerikkalaisia sisariaan.

Näyttely ROHKEUTTA KYLLIKSI kertoo amerikan-suomalaisen naisen tarinan. Se perustuu Marianne Wargelin-Brownin valokuvien pohjalta rakentamaan esitelmään.

Näyttelyn on tuottanut REUNION OF SISTERS Minnesotan yliopiston ja Kuopion yliopiston yhteistyöprojektina.

Suomalaisen version on toteuttanut SUOMEN KANSALLISMUSEO.

Dagens amerikafinländska kvinna, ofta invandrare av tredje generationen, har fått en bra utbildning, men behärskar knappast längre finska. Hon är dock stolt över sin finska bakgrund och särskilt över det faktum att de finländska kvinnorna fick rösträtt långt före sina amerikanska systrar.

Utställningen DJÄRVA NOG skildrar den amerikafinländska kvinnans historia. Den bygger på ett föredrag som Marianne Wargelin-Brown har sammanställt utgående från fotografier.

Utställningen har producerats av REUNION OF SISTERS och är resultatet av ett samarbete mellan universiteten i Minnesota och Kuopio.

Den finländska versionen har sammanställts av FINLANDS NATIONALMUSEUM.

Women as Builders of Society

Naiset itsenäisen Suomen rakentajina
August 26-30, 1987
University of Kuopio

Reunion of Sisters

To honor the cultural, political and social accomplishments of Minna Canth, the illustrious daughter of Kuopio, a series of symposiums bearing her name has been held since 1981. Diane Skomars Magrath in 1983 suggested that American women, particularly those with family ties to Finland, should join this series. The Reunion of Sisters Project in America and Finland now invites American and Finnish people everywhere to participate in the second of the two conferences developed by the Project.

Women as builders of society

In 1987, the Finnish nation will celebrate its 70th anniversary as a Republic. Also in 1987, women throughout the world will honour the 80th anniversary of Finnish women's achievement as the first women in the world to sit in parliament.

In 1987, the American nation will celebrate the bicentennial year of the Constitution of the United States of America.

It is right to now assess the social, cultural and economic development from the perspective of women's participation and contributions to society. The international form which this conference will take will make it a rich experience for all who attend.

Building on the 1986 Reunion of Sisters Conference in which participants shared opinions and ideas about the history and the prevailing issues of Finnish and American women, the thrust of the 1987 Conference will be on those actions women together can take to create a better future for the world.

The conference will probe women's potential to affect the humanities, arts, economy, education, social services, health care and science. It will consider the well-being of people in society, using a cross-cultural exchange between two nations to improve mutual understanding and international relations throughout the world.

The Theme of the Kuopio conference is Women as Builders of Society. The conference consists of preconference programs in Helsinki and Kuopio, meetings of Working Commissions and three day's conference program in Kuopio.

INVITATION

Women as Builders of Society

Naiset itsenäisen Suomen rakentajina
Conference in Kuopio

August 26-30, 1987
University of Kuopio
Finland

General Information

The official language of the conference will be English.

Registration fee is FIM 300 including programme, lunch, coffee and exhibits in Kuopio, August 27-30.

Further enquiries

To register for the conference, purchase books, receive information about exhibits and tours, or to contact Working Commissions, write or call;

In Finland: Ulla Ashorn
Terveystieteiden tutkimuskeskus
University of Kuopio
POB 6, Kuopio
tel. 971 - 162250

Kansainvälinen konferenssi siirtolaisuudesta ja ulkomaalaispolitiikasta

Rostockissa, Saksan Demokraattisessa Tasavallassa, pidettiin 30. - 31.3.1987 kansainvälinen konferenssi "9. Kolloquium der Forschungsgruppe 'Migration und Ausländerpolitik im Imperialismus' ". Sen järjesti Rostockin yliopiston historian laitos, johtajanaan prof. Lothar Elsner. Tapahtumapaikana oli "Heim des Ständigen Komitees der Arbeiterkonferenz der Ostseeländer, Norwegens und Islands", joka sijaitsi hieman tämän vanhan hansakaupungin keskustan ulkopuolella. Itse kaupunkiin tutustuminen jäi vähien raskaasta ohjelmasta johtuen, mutta rakennustyöt näyttivät olevan käynnissä kaikkialla tässä yli 200 000 asukkaan kaupungissa.

Konferenssi käsitteli erityisesti valtiovalan ja ammattijärjestöjen asennetta ja toimintoja kansainvälisen työvoiman siirron historian ja nykypäivänkin alalla. Osallistujat edustivat paitsi historiaa, myös eri yhteiskuntatieteitä, juridiikkaa ja aluetieteitä.

Käsittävään aihepiiriin kuuluivat vapaaehtoinen siirtolaisuus valtioiden välillä, eri maissa harjoitettu työvoiman pakkosiirto, sekä rajoitukset joita on asetettu työvoiman maahanmuutolle sekä ulospäin suuntautuvalle siirtolaisuudelle. Aiheet liittyvät Keski-Euroopassa kuumana käytävään ajankohtaiseen keskusteluun siirtotyöläisistä, ja varsinkin Länsi-Saksan harjoittamasta politiikasta. Konferenssi pyrki antamaan tälle keskustelulle laajempaa historiallista ja alueellista taustaa tarkastelemalla mm. Venäjän keisarikunnassa, Yhdysvalloissa ja keisarikunnassa Saksassa harjoitettua työvoimapolitiikkaa.

Erityisen kiinnostava kysymys oli kuitenkin natsi-Saksan harjoittama työvoimapolitiikka ja pakkotyövoima, jota he hankkivat

eri maista. Väittelyä käytiin siitä, onko natsivallan aikainen "pakkopolitiikka" jatkunut - tosin muuttuneessa muodossa ja erilaisessa poliittisessa järjestelmässä - 1960-luvulta lähtien Saksan Liittotasavallassa, kun sinne on värvätty ja laittomasti tullut satoja tuhansia siirtotyöläisiä eri maista. Ensimmäinen konferenssipäivä kului suurelta osin kiisteltäessä tästä kontinueetti- tai diskontinueettikysymyksestä. Toisen päivän alustukset koskettelivat erityisesti ammattijärjestöjen asenteita työvoiman maahanmuuttoon.

Varsinkin DDR:ssä ollaan kiinnostuneita natsien harjoittamasta työvoiman pakkosiirrosta ja eräissä esitelmissä sivuttiin tätä kysymystä. Tšekkiläinen professori Otto Novak mm. kertoi, että natsit siirsivät tšekkien asuttamalta alueelta yli 600 000 miestä työhön Saksan tehtaisiin. Kysymyksessä oli neljän kokonaisen ikäluokan siirto, sillä alueelta vietiin 20-, 21-, 22- ja 23-vuotiaat nuoret miehet. Toisaalta ollaan tutkinnassa Tanskasta Saksaan työhön vietyjä. Tiedetään esimerkiksi, että Bremenin kaupungin tehtaissa ja muissa työpaikoissa oli ainakin 15 000 tanskalaista. Natsien valloitetuilta alueilta tuoma työvoima osaltaan mahdollisti sen, että heidän sotateollisuutensa pystyi vielä muutaman sotavuoden jälkeen lisäämään tuotantoaan.

Kokoukseen osallistui neljän hengen delegaatio Neuvostoliitosta. Sen johtajana oli kieviläinen professori A.N. Shlepakov. Kiev näyttääkin olevan neuvostoliittolaisen muuttoliiketutkimuksen tämänhetkinen keskus, vaikka muuallakin on harrastettu alan tutkimusta. Kieviläiset ovat hiljan mm. julkaisseet kaksi teosta, jotka käsittelevät kansallisia vähemmistöjä, siirtolaisuutta ja työväes-

tön asemaa toisen maailmansodan jälkeisessä Länsi-Euroopassa sekä Yhdysvalloissa. Teokset ovat venäjänkielisiä.

Konferenssissa oli yhteensä kuutisenkymmentä osanottajaa kolmestatoista eurooppalaisesta maasta, eniten isäntämaasta Itä-Saksasta, Länsi-Saksasta ja Puolasta, minkä lisäksi edustajia oli Neuvostoliitosta, Suomesta, Jugoslaviasta, Italiasta, Itävallasta, Ranskasta, Ruotsista, Tanskasta, Tshekkoslovakiasta ja Unkarista. Takavuosina tämä konferenssisarja oli itäeurooppalaisten välinen, mutta nyt oli toisen kerran edustajia Itä-Euroopan maiden ulkopuolelta.

Suomesta olivat Turun yliopistosta, jolla on muutenkin yhteistyötä Rostockin yliopiston kanssa, mukana vt. apul.prof. Reino Kero sekä dosentit Auvo Kostiainen ja Keijo Virtanen. Keron esitelmän aiheena oli "How Emigration was Wieved in Finland before the First World War". Siinä selvitettiin lähinnä Suomen viranomaisten asennetta amerikansiirtolaisuuteen. Kostiaisen aiheena oli "The Attitude in Finland towards the Illegal Migration to the Soviet Union during the Great Depression", joka liittyi Venäjän ja Neuvostoliiton käsittelyyn työvoiman muuton kohteena. Virtasen esitelmänä oli "Finnish Attitudes towards Return

Migration in the Early 20th Century". Siinä selvitettiin paluumuuttoon suhtautumisen ongelmaa tämän vuosisadan alun Suomessa ja pyrkimyksiä edesauttaa heidän paluutaan.

Ohjelmaan sisältyneessä epävirallisessa illanvietossa esiintyi itäsaksalainen valtion tunnuspalkinnon saanut kirjailija Ottomar Lang. Hän julkaisi muutama vuosi sitten turkkilaisen siirtotyöläisen elämää Länsi-Saksassa kuvaavan romaanin "Tod im Fundament". Se ilmestyi ennen kohua herättänyttä Günter Wallraffin dokumenttia "Ganz unten" (1985) samasta aiheesta.

Rostockin kokouksen järjestelyt olivat täsmälliset. Kokous osoittautui hyödylliseksi, uusia näkökulmia avaavaksi ja sen esitelmät herättivät paljon keskustelua osanottajien keskuudessa. Sen seurauksena myös pystyttiin luomaan uusia kontakteja tähän asti melko vähän tunnettuun itä-eurooppalaisten muuttoliikkeiden historiaa tutkivaan joukkoon eri maissa. Konferenssin esitelmät ilmestyvät Rostockin yliopiston historian laitoksen julkaisusarjassa "Fremdarbeiterpolitik des Imperialismus", ja tullevat julkisuuteen vielä tämän vuoden kuluessa.

Auvo Kostiainen
Turun yliopisto

KIRJAESITTELYJÄ

*John I. Kolehmainen, Täällä Amerikka . . .
The Voice of America calling Finland,
New York Mills 1985, 127 s.*

Tunnettu amerikansuomalainen historioitsija John I. Kolehmainen toimi 1950-luvulla jonkin aikaa Suomeen suunnatun "Amerikan Ääni"-nimisen radioaseman hoitajana. Näistä kokemuksistaan ja suorittamiensa tutkimusten perusteella prof. Kolehmainen on kirjoittanut yllämainitun kirjan, joka ansaitsee huomiota myös Atlantin tällä puolen. Se käsittelee aihetta, jota ei ole kovinkaan paljon tutkittu, nimittäin Yhdysvaltain ja Suomen suhteita toisen maailmansodan aikana ja jälkeen. Itse tutustuin tähän tutkimuskenttään tehdessäni v. 1967 pro gradu -työtäni amerikansuomalaisen Raivaaja-lehden suhtautumisesta Suomeen toisen maailmansodan aikana.

Kolehmainen aloittaa kirjansa katsauksella yksityisten kaupallisten radioasemien kehitykseen Yhdysvalloissa 1920- ja 1930-luvuilla, jolloin radio vakiinnutti asemansa tehokkaana joukkotiedotusvälineenä, jopa yli valtamerten.

Suomen liittyttyä sotaan Saksan rinnalle kesäkuussa 1941 kesti aina huhtikuuhun 1942 ennen kuin radiolähetys "America Calling Finland" aloitti vaatimattoman toimintansa New Yorkissa 57 kadun varrella sijaitsevassa General Motor yhtiön talossa. Organisatorisesti toiminta tapahtui skandinaavisen jaoston puitteissa. Suomalaisille oli varattu oma työpöytä ja hyvin rajoitetusti lähetysaikaa. Ei ollut helppoa saada sopivia työntekijöitä radiointia varten. Päteviä kandidaatteja oli vähän eivätkä monet olleet halukkaita saapumaan New Yorkiin. Tammikuuhun 1943 mennessä skandinaaviseen ja-

ostoon kuului 19 henkilöä, näistä neljä suomalaista. Suomalaisten johtajana toimi vasemmistolainen lehtimies William Reivo, joka oli saapunut Amerikkaan v. 1901 ja joka osasi sujuvasti sekä suomea että englantia. Toimittaja Eero Pulli, joka oli saapunut Yhdysvaltoihin syksyllä 1939, liittyi Amerikan Äänen toimituskuntaan maaliskuussa 1943 ja oli tässä tehtävässä tammikuuhun 1945. Yhdysvalloissa syntynyt toimittaja Arvid Nelson toimi radiossa marraskuusta 1942 maalikuuhun 1943. Neljäs toimittaja oli Eero Boman ja kääntäjänä toimi Eleanor Hanley. Tilapäistä työvoimaa käytettiin tarvittaessa. Lähetykset tapahtuivat vuorokauden eri aikoina itärannikon lähetysasemien kautta.

Millaista ohjelmaa suomalaisille sitten lähetettiin?

Perusohje oli se, ettei suomalaisille esitetty vihamielistä ohjelmaa, mutta natsismi ja sen suomalaiset kannattajat tuomittiin. Lähetyksissä korostettiin amerikkalaisten Suomea kohtaan tunteita kunnioitusta ja maiden välisiä hyvä suhteita. Uutisia sotatapahtumista ennen kaikkea liittoutuneiden menestyksestä mm. Pohjois-Afrikassa ja Stalingradissa välitettiin suomalaisille tarkoituksena osoittaa Saksan luhistuvan pikaisesti ja Euroopan vapautuvan Hitlerin vallasta.

Kolehmainen käsittelee myös "Amerikan Äänen" kilpailijoita: brittiläistä BBC yhtiötä ja Venäjän radiota. Näiltä radioasemilta suomalaiset saivat kuulla "Lontoon-Jennyä" ja "Moskovan-Tiltua".

Kirjoittaja pohtii myös kuunteliko kukaan Suomessa näitä radioasemia. Aluksi Kolehmainen luo katsauksen Suomen radiotoimin-

nan kehitykseen. Käyttäen lähdeaineistonaan suomalaista materiaalia sodan ajalta Kolehmainen tulee siihen tulokseen, että Suomessa kuunneltiin runsaasti ja kaikissa yhteiskuntaluokissa näitä ulkomaisia radiolähetyksiä.

Välittömästi sodan jälkeen kansainvälisen lyhytaaltoradioinnin tulevaisuus Yhdysvalloissa näytti synkältä. Kuitenkin kansainvälisen tilanteen kehityttyä ennen kaikkea idän ja lännen väliseksi jännitykseksi Neuvostoliiton vaikutusvallan kasvaessa Itä-Euroopassa mm. Tšekkoslovakiassa vallankumouksen muodossa, tarvittiin ideologiseen taisteluun taas radion apua.

Suunnitelmat suomenkielisen radiotoiminnan aloittamiseksi olivat valmiit jo v. 1948, mutta vasta vuoden 1951 alussa voitiin aloittaa lähetykset. Keskeinen toimittaja oli v. 1948 Yhdysvaltoihin saapunut Esa Arra. Vastaavaksi johtajaksi tuli elokuussa 1952 prof. John I. Kolehmainen. Hän oli v. 1950 anonut Yhdysvaltain ulkoministeriön palvelukseen Helsinkiin, mikä suunnitelma ei kuitenkaan toteutunut. Vajaata vuotta myöhemmin Kolehmainen erosi suomenkielisen radiotoiminnan palveluksesta ja palasi Heidel-

berg Collegeen. Tutkimus ja opetus veivät voiton toimitustyöstä. Päätös oli onneksi siirtolaisuustutkimukselle.

Kirjan loppuosassa Kolehmainen käsittelee Suomeen suunnattujen radio-ohjelmien sisältöä ja esitystapaa sekä kuulijakuntaa Suomessa.

Johtuen presidentti Eisenhowerin vaali-voitosta v. 1952 ulkomaille suunnattu etninen radiotoiminta joutui supistusten kohteeksi. Elokuussa 1953 suljettiin seitsemän radiolähetysohjelmaa joukossa suomenkielinen. Viimeinen lähetys Suomeen tapahtui syyskuussa 1953. Toimittajat hajaantuivat uusiin tehtäviin. Esa Arra palasi New Yorkin Uutisiin. Hieman aikaisemmin Ohioon palannut John Kolehmainen ilmaisi suomalaisten pettymyksen ja toivoi muistojulkaisun aikaansaamista Suomeen kohdistetusta "Amerikan Äänestä".

Kesti kuitenkin 32 vuotta ennen kuin prof. Kolehmainen löysi aikaa työn kirjoittamiseen. Ajallinen etäisyys on eduksi historian kirjoitukselle, varsinkin jos itse on ollut tapahtumissa mukana.

Olavi Koivukangas

Palumuuton esteet. Siirtolaisuusasiain neuvottelukunnan mietintö X. Komitean mietintö 1986:43. Helsinki 1986, 75 s.

Siirtolaisuusasiain neuvottelukunta on julkaissut kymmenennen mietintönsä, joka käsittelee palumuuttoa ja siihen liittyviä esteitä.

Suomen siirtolaisuudessa on ollut kaksi vaihetta, jolloin palumuutto on ollut lähimmäisempää. Ensimmäinen vaihe ajoittui 1970-luvun alkuun, jolloin Ruotsista palasi yhteensä noin 15 000 henkilöä enemmän kuin sinne muutti. Toinen paluvoittoinen ajanjakso ajoittui 1980-luvun alkuun. Tällöin Suomen muuttovoitto oli yhteensä noin 17 000 henkilöä.

Valtaosa palumuutosta suuntautuu tänne naapurimaastamme Ruotsista. Pohjoismaiden ulkopuolelta suuntautuvaa palumuuttoa ei tilastoida erikseen; Skandinavian ulkopuolelta palaavien lukumäärät sisältyvät tänne muuttavien siirtolaisten lukuihin. Työvoimatoimistojen arvioiden mukaan Pohjoismaiden ulkopuolelta suuntautuva muutto olisi jonkin verran lisääntynyt, mikä ilmenee paitsi tänne suuntautuvissa tiedusteluissa myös jonkin verran muuttoluvuissa. Kaiken kaikkiaan ulkomaalaisten Suomeen muutto on suhteellisen vähäistä esimerkiksi muihin Pohjoismaihin verrattuna.

Koska ruotsinsuomalaiset ovat suurin palumuuttajaryhmä, heidän ikärakenteensa heijastuu myös palumuutossa. Palaajien keskimääräinen ikä on myös noussut viimeisten kymmenen vuoden aikana. Eläkeläisten palumuuton arvioidaan jonkin verran kasvavan ruotsinsuomalaisten ikärakenteen muuttuessa.

Palumuuttajien koulutustaso on selvästi noussut. He ovat nykyisin selvästi paremmin koulutettuja kuin suomalaiset keskimäärin.

Palumuuttoon sisältyy sen sijaan melkoinen joukko oikeudellisia esteitä, jotka vaikeuttavat paluun onnistumista ja hankaloittavat asiointia esimerkiksi viranomaisten kanssa.

Palumuuton yhtenä suurena käytännön

esteenä on koettu ulkomailla hankitun ammattikokemuksen ja koulutuksen täysmääräinen hyödyntäminen suomeen paluun jälkeen. Erityisen vaikeaksi tämä on muodostunut kansalaisuutta vaihtaneiden kohdalla, koska esimerkiksi valtion virkaan voidaan nimittää pääsääntöisesti vain Suomen kansalainen. Myös kunnallisiin virkoihin, joiden hoitamiseen kuuluu julkisen vallan käyttöä, voidaan nimittää pääsääntöisesti vain Suomen kansalaisia. Erityisiä lailla suojattuja poikkeuksia on Pohjoismaiden kansalaisten kohdalla myönnetty mm. sairaanhoidon ja opetusalan piirissä työskenteleville.

Asiantilan korjaamiseksi neuvottelukunta on esittänyt, että hallitusmuodon 84 §:ää muutettaisiin siten, että siinä luettelaisiin tyhjentevästi ne valtion ja kuntien virat, joihin ulkomaalaisia ei voitaisi valita sekä että tämän muutoksen yhteydessä sellaisten virkojen määrää huomattavasti vähennettäisiin. Koska valtaosa palaajista on muista Pohjoismaista palaavia, olisikin neuvottelukunnan mielestä tärkeää, että sisäasiainministeriö selvittäisi edelleen muiden Pohjoismaiden vastaavien viranomaisten kanssa mahdollisuuksia kaksoiskansalaisuusjärjestelmän luomiseksi.

Ongelmia on esiintynyt myös sen vuoksi, etteivät muissa Pohjoismaissa julkisen hallinnon palveluksessa olleet vuodet ole täysimääräisesti oikeutettuja ikälisiä laskettaessa Suomessa. Neuvottelukunta esittääkin, että eri viranomaiset voisivat suhtautua nykyistä joustavammin ulkomailla hankittuun vastaavaan ammattipätevyyteen ja -kokemukseen ja pyrkisivät poistamaan tarpeettomia rajoitettavia määräyksiä.

Aivan omana lukunaan neuvottelukunta on käsitellyt palumuuttajien omaa yritystoimintaa. Yhä useammat palumuuttajat ovat nähneet itsensä työllistämisen varteentotettavana vaihtoehtona työttömyydelle. Pienyrityksiksi on hakeuduttu yleisesti Itä- ja Pohjois-Suomeen sekä Vaasan läänin alueelle. Palumuuttajat ovat myös entistä enemmän palanneet omalle kotiseudulle ja ryhtyneet siellä elinkeinonharjoittajiksi.

Neuvottelukunta lähtee esityksissään sii-

tä, että paluumuuttajien omaehtoista yrittämistä tulisi kaikin tavoin tukea ja yrittämiseen liittyvää tietoa tulisi jakaa Suomen ulkomaan edustustoissa ja lähetystöissä. Suomen tulisi myös pyrkiä vähentämään ulkomaalaisten ansio- ja elinkeinotoimintaan kohdistuvia rajoituksia.

Neuvottelukunta on puuttunut myös muiden kuin Suomen kansalaisten oikeuden hallita tai omistaa kiinteätä omaisuutta tai osakkeita rajoittavaan ns. rajoituslakiin.

Koska asuminen on jokaisen kansalaisen perustarve, tulee neuvottelukunnan mielestä kaikiilla Suomeen muuttaneilla olla mahdollisuus oman asunnon hankkimiseen kansalaisuudesta riippumatta. Neuvottelukunta esittääkin, että rajoituslakia tulisi lieventää etenkin siltä osin, kun on kysymys oman asunnon hankkimisesta.

Neuvottelukunta on puuttunut myös kuntien, läänien ja viranomaisten yhteis-

työhön paluumuuttokysymyksissä. Neuvottelukunta korostaa erityisesti, että viranomaistahojen ja kunnallisten keskusjärjestöjen yhteistyönä tulisi kunnille saada suositukset kunnallisesta paluumuuttopolitiikasta, jotka sisältäisivät mm. esitteiden tietosisällön perusvaatimukset, tiedot olemassa olevista palveluista sekä suositukset kuntien tiedotuksen sisällöksi.

Siirtolaisuus on tällä hetkellä nopeasti tasapainottumassa ja paluumuuttajien määrän vähentyessä saattaa maastamuuttopaineen kasvaessa lähivuosina kääntyä jopa negatiiviseksi. On kuitenkin syytä varautua siihen, että paluumuutto kasvaisi jälleen 1990-luvun alussa, jolloin Suomen taloudellinen kehitys saattaisi mahdollistaa paluumuuton lisääntymisen uudelleen.

Marketta Rytönen

SIIRTOLAISUUSINSTITUUTIN KIRJASTOON SAAPUNEITA JULKAISUJA PUBLICATIONS RECEIVED

Muuttoaikekirjallisuus:

BADE, Klaus J. (ed.), Population, labour and migration in 19th and 20th-century Germany. German Historical Perspectives/I. Great Britain 1987, 200 p.
BLAINEY, Geoffrey, A land half won. Printed in Hong Kong, 388 p.

BLASCHKE, Jochen & ERZÖZ, Ahmet, Herkunft und geschäftsaufnahme Türkischer kleingewerbetreibender in Berlin. Berlin, Express Edition, 1987, 74 s.

BRÖKER, Astrid & RAUTENBERG, Jens Die asylopolitik in BRD unter besonderer Berücksichtigung des sogenannten "Asylmissbrauchs". Berlin, Express Edition, 1986, 454 s.

Det började vid Delaware. Om svenska hembygder i Amerika. Riksförbundet för Hembygdsvärd. Karlskrona 1986, 168 s.

BETERING, Eugen, ASYL. Anspruch und Wirklichkeit. Berlin, Express Edition, 1987, 99 s.

ENGMAN, Max, Finland - ett utflyttningsland. In- och utflyttning under fyra sekler. Särtryck: Engman & Stenius (red.), Svenskt i Finland 2. Demografiska och socialhistoriska studier, SSLF 519 (Helsingfors 1984). s. 117-163.

HAAVIKKO, Paavo (teksti ja kuvitusuunnitelma) Vuosisadan merikirja. Efoan Satä ensimmäistä vuotta 1883-1983. Keuruu 1983. 171 s.

HAMMAR, Tomas & REINANS, Sven Atur, SOPEMI Report Immigration to Sweden in 1985 and 1986. Report 4, February 1987. Stockholms universitet. Centre for Research in International Migration and Ethnic Relations, 61 s.

HANSEN, Marcus Lee, The problem of the third generation immigrant. A republication of the 1937 address with introductions by Peter Kivistö and Oscar Handlin. Rock Island, Illinois, Swenson Swedish Immigration Research Center and Augustana College Library, 1987. Printed in Clinton, Iowa. 27 p.

HAWKINS, Freda, Canada and Australia: The Dilemmas of Modern Immigration. England, The University of Leeds, 11 p.

Kertomuksia suomalaisista Norbergissa 1944-1986. (Berättelser om finländarna i Norberg 1944-1986) Avesta offset 1987, 127 s.

Eidlitz KUOLJOK, Kerstin, The Revolution in the North. Soviet Ethnography and Nationality Policy. Acta Universitatis Upsaliensis. Studia Multiethnica Upsaliensia 1, Motala 1985, 185 s.

KUPARINEN, Eero (toim.), Studia Historica - in Honorem Vilho Niitemaa Hänen 70-vuotispäivänään 16.3.1987. Turun Historiallinen Arkisto 42. Julkaisija: Turun Historiallinen Yhdistys. Tammi-saari 1987, 556 s.

Kymmenen lukua Hankoa. 1874-1974. Toimittaja: Hans E. Österlund. Julkaisuja: Hangon kaupunki. Hangon kirjapaino oy, 292 s.

LOVOLL, Odd S., A pioneer Chicago colony of immigrants from Voss, Norway: Its impact on the overseas migration. Minnesota 1986, 33 p.

Lägesrapport ved avser sverigefinländska kulturfrågor. Ruotsinsuomalaisten kulttuurikysymyksiä käsittelevän työryhmän mietintö I. Opetusministeriön työryhmien muistioita 1987:8. Helsingfors 1987, 45 s.

MALMBERG, Thure, Laivoja ja ihmisiä. Kuvia ja kertomuksia Efoan satavuotistaipaleelta. Otava, Keuruu 1983, 204 s.

MAYER-EHLERT, Birgit & SCHNEIDER-WOHLFART, Ursula, Gesundheitsbildung und -beratung mit ausländerrinnen. Landesinstitut für Schule und Weiterbildung (Hg.). Berlin, Express Edition, 1986, 285 s.

MELANDER, Richard, Sotalaivan valtaus. Kuvas 1808 vuoden sodasta. Porvoo, 142 s. Sisältää myös ZILLIACUS, Konni, Siirtolaisseikkailuja Airut, Albumi liikealalta, I.

RUNDBLOM, Harald & BLANCK, Dag (eds.), Scandinavia overseas. Patterns of Cultural Transformation in North America and Australia. Centre for Multiethnic Research 7. Uppsala 1986, 145 s.

SCHWARTZ, Thomas, Türkische sportler in Berlin zwischen intergration und segregation. Berlin, Express Edition, 1987, 65 s.

SIMPANEN, Matti, Ruotsinsuomalaiset paluumuuttajat yrittäjinä. Työvoimaministeriö; Siirtolaisuustutkimuksia; 19. Helsinki 1986, 113 s.

SUISTOLA, Jouni, Tervaporvarit Turkin sodassa. Oulun yliopisto, Historian laitos, Eripainossarja 150. Oulu 1986, s. 123-132.

Suomi Konferenssin vuosikirja 1987. Toimittanut E. Olaf Rankinen 85. vuosikerta, 215 s.

TARAVELLA, Louis, Le retour et la réinsertion des migrants Bibliographie internationale 1965-1986. ADRI, décembre 1986, 101 s.

Migrant women claim their rights. Nairobi and after. A selection of documents for study and action World Council of Churches, Fifth Assembly 1975. Dossier Number 15, July 1986, 54 p.

MORING, Beatrice, Den gyllene staden - inflyttning till Stockholm från skärgårdshavet under 1600-talet och 1700-talets första hälft. Skärtryck från Äländsk odling, 46:e årgången. Årsbok 1986. Älands folkminnesförbund s. 66-93.

NURMI, Raimo, A cross-cultural note on Australian and Finnish values. Deakin University, Occasional paper no 94. School of Management, December 1986, 25 p.

PITKÄNEN, Antero, Hunajan maa. Osa II. Vieraiisiin. Tukholma 1986, 184 s.

Tukholmassa, Kööpenhaminassa ja Oslossa työskentelevien sosiaaliavustajien raportit. Sosiaali- ja terveysministeriö 1987/1 Helsinki 15.2.1987. 1987/2 Helsinki 15.4.1987.

TYDEN, Mattias, Svensk antisemitism 1880-1930. Centre for multiethnic research 8. Uppsala universitet 1986, 83 s.

Ulkosuomalaisen Suomi-retkeilijän opas. Kesällä 1928. Julkaissut Suomi-Seura. Helsinki 1928, 82 s.

WESTERHOLM, John, The development of a national prot system -Denmark 1950-1980. Reprint form FENNIA 164:1 (1986) pp. 221-290. Helsingin yliopiston maantieteen laitoksen julkaisuja; A 128. Vammala 1986.

Vietnamin ja Kamputsean pakolaisten asema ja ongelmat Suomessa. Suomen virallinen tilasto Sosiaalisia erikoistutkimuksia. SVT XXXIII: 109. Sosiaali- ja terveysministeriö. Tutkimusosasto. Helsinki 1986, 165 s.

WIPFLER, Richard, ASYL konkret. Lageralltag als kritisches Lebensereignis. Berlin, Express Edition, 1986, 173 s.

Muut julkaisut:

ARNKIL, Robert, Ammatinvalintapsykologin työ kehittämistutkimus. Työvoimaministeriö; Suunnitteluosasto. Työvoimapolitiittisia tutkimuksia, 68. Helsinki 1986, 248 s.

BECKER, Howard S., with a chapter by Pamela Richards, Writing for social scientists. How to Start and Finish Your Thesis, Book, or Article. The University of Chicago Press, 1986. Printed in USA, 180 p.

The Chicago Manual of Style. Thirteenth Edition, Revised and Expanded for Authors, Editors and Copywriters. The University of Chicago Press, Printed in USA, 738 p.

Euroopan ilma - Euroopan ympäristö. Pohjoismaiden ministerineuvoston raportti Pohjoismaiden neuvoston ilmansaasteista käsittelevään kansainväliseen konferenssiin Tukholmassa 1986. Tukholma 1986, 94 s. Finsk regionalpolitisk forskning - En översikt. NordREFO 1987:1, 136 s.

FISCHEL, Daniel N. A practical guide to writing and publishing professional books. Business, Technical, Scientific, Scholarly. Manufactured in the USA, 289 p.

FÄLT, Olavi K., Japanin kuva Japanissa ilmestyneessä lehdissä ennen vuoden 1868 Meiji-restauraatiota. Oulun yliopisto. Historian laitos; Eripainossarja 151. Oulu 1986, s. 133-145.

FÄLT, Olavi K., Keisarius Japanin poliittisen ajattelun historiassa. Oulun yliopisto. Historian laitos; Eripainossarja 153. Oulu 1986, s. 165-187.

Helsingin väestöennuste 1986-2000. Helsingin kaupungin tilastokeskuksen tutkimuksia ja selvityksiä 1987:1. Helsinki 1987, 82 s.

HIRN, Sven & MARKKANEN, Erkki, Tuhansien järvien maa. Suomen matkailun historia. Matkailun edistämiskeskus Suomen matkailuliitto. Jyväskylä 1987, 383 s.

HÄIVÄLÄ, Janne, Suomalaisen kehitysyhteistyön perusteet, alueellinen organisaatio ja virrat. Turun yliopiston maantieteen laitoksen monisteita, no 5. Turku 1986, 132 s.

INGBERG, Mikael & al., Työvoiman tarjonta. PTT:n työvoiman tarjontatutkimuksen loppuraportti. Pellervon taloudellisen tutkimuslaitoksen julk., No 7. Espoo 1986, 190 s.

International handbook of universities and other institutions of higher education. Tenth edition by Walter de Gruyter, Berlin and New York, 1986. Printed in Great Britain.

JALONEN, Aino, Palkkaturvan maksamisen edellytykset. Työvoimaministeriö; Suunnitteluosasto; Työvoimapolitiittisia selvityksiä, 70. Helsinki 1987, 76 s. + liitteet.

JULKU, Kyösti, Elpyvä humanismi? Eripainos Lapin Kansa 14.12.1986. Oulun yliopisto. Historian laitos; Eripainossarja 156. Oulu 1986, 4 s.

JULKU, Kyösti, Lähetystyön oikeutus. Eripainos Lapin Kansa 13.12.1986. Oulun yliopisto. Historian laitos; Eripainossarja 155. Oulu 1986, 3 s.

JULKU, Kyösti, Pohjanranta. Oulun yliopisto. Historian laitos; Eripainossarja 146. Oulu 1986, s. 49-53.

JULKU, Kyösti (toim.), Valkean kaupungin vaiheet. Oulun historiaa. Studia Historica Septentrionalia 13. Pohjois-Suomen historiallinen Yhdistys. Jyväskylä 1987, 430 s.

JUSSILA, Heikki, Spatial diffusion of modernization. A study of farm mechanization in Finland at regional and local levels. Oulun yliopiston maantieteen laitoksen julkaisuja, 101. Oulun yliopisto, Pohjois-Suomen tutkimuslaitos A:4. Oulu 1987, 123 s.

- KALAJOKI, Atte, Tuomo Itkonen - Lapin tietäjä ja tiedottaja. Oulun yliopisto. Historian laitos; Eripainossarja 142. Oulu 1986, s. 7-18.
- KESKINEN, Vesa, Minä, kaupunki ja maailmanrauha. Selvitys helsinkiläisten huolenaiheista ja rauhankäsityksistä Helsingin kaupungin tilastokeskuksen tutkimuksia ja selvityksiä 1986:7. Helsinki 1986. 43 s. +liitteet.
- KOIVUNEN, Pentti, Harvinainen piiesine Kestilässä. Oulun yliopisto. Historian laitos; Eripainossarja 143. Oulu 1986, s. 19-24.
- KOSKINEN, Antero, Starttiyritykset ja yritystoiminnan käynnistäminen Työvoimaministeriö; Suunnitteluosasto. Työvoimapolitiittisia tutkimuksia, 66.
- KOSTIAINEN, Auvo, Amerikkalainen ajopuoteoria? eli miten Yhdysvallat liittyi toiseen maailmansotaan. Oulun yliopisto; Historian laitos; Eripainossarja 152. Oulu 1986, s. 147-163.
- LOUNELA, Pekka & KASSILA, Matti, Kahden naisen sota. Hella Wuolijoen ja Kerttu Nuortevan desanttitarina. Porvoo ja Juvä 1987, 285 s.
- MANNINEN, Juha, Hegelin ja Snellmanin yhteiskunnallis-poliittisten katsomusten eroja. Oulun yliopisto. Historian laitos; Eripainossarja N:o 31. Oulu 1977.
- MANTILA, Anu, Lähipoliisi. Kortteli- ja aluepoliisit kertovat työstään. Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos 83. Helsinki 1987, 180 s.
- MUSTONEN, Heli, Lasten syntymät ja työssäkäynti naisen elämäkulussa. Väestöntutkimuslaitos; Sarja D, 17. Vammala 1987, 73 s.
- MÄKIVOUTI, Markku, Kempeleen Linnakankaan lapinrauniotutkimus kesällä 1983. Oulun yliopisto. Historian laitos; Eripainossarja N:o 103. Oulu 1984.
- NIKKILÄ, Jukka O., Yrittäjän suoja ja itsesääntely. Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos 82. Helsinki 1987, 109 s.
- Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos; Toimintakertomus 1986.
- PAASI, Anssi, The institutionalization of regions: a theoretical framework to understanding the emergence of regions and the constitutions of regional identity. Vammala 1986.
- PAASI, Anssi, The institutionalization of regions theory and comparative case studies. Joensuun yliopiston yhteiskuntatieteellisiä julkaisuja n:o 9. Joensuu 1986, 36 s.
- PAASI, Anssi, Neljä maakuntaa. Maantieteellinen tutkimus aluefietoisuuden kehittymisestä. Joensuun yliopiston yhteiskuntatieteellisiä julkaisuja n:o 8. Joensuu 1986, 345 s.
- RASILA, Viljo, Tilastolliset menetelmät historian-tutkimuksessa. Otavan korkeakoulukirjasto. Keuruu 1977, 196 s.
- RUBENSON, Kjell (red.), Återkommande utbildning. Idé och strategi i förändring. Universitetet i Linköping; Pedagogiska institutionen. Rapport LiU-PEK-R-111. Linköping 1987, 163 s.
- SARVI, Jouko, Lapin aikuiskoulutuskokeilu. Evaluaation perusteiden ja lähtökohtien kriittinen analyysi. Lapin korkeakoulun kasvatustieteiden osaston julkaisuja, sarja B no 5. Rovaniemi 1987, 72 s.
- SAVOLAINEN, Matti. The element of stasis in William Faulkner. An approach in phenomenological criticism. Acta Universitatis Tamperensis; SER A vol 217, University of Tampere, 1987. Vammala 1987, 510 p.
- Suomen historia VI. Romantiikasta modernismiin. Rajamaasta tasavallaksi. Espoo 1987, 407 s.
- TEMMES, Markku, Hallintokoneiston autonomisuus. Tutkimus teknobyrokratisoitumisen vaikutuksista Suomen hallintokoneiston aseman kehitykseen. Acta Universitatis Tamperensis; SER A vol 218, University of Tampere, 1987. Tampere 1987, 421 s.
- Tieteellinen toimitus- ja julkaisuyhteistyö. Tieteellisten seurain valtuuskunnan ja Suomen Akatemian järjestämä seminaari Lammilla 23.-24.10.1984. Helsinki 1986, 72 s.
- TUOMI, Raimo, Kai Nyn. Solonin runo Proös Mimnermon tradition valossa tarkasteltuna. Oulun yliopisto. Historian laitos; Eripainossarja 145. Oulu 1986, s. 31-48.
- Työllisyystutkimustoimikunnan mietinnön liite. Työllisyystutkimustoimikunnalle laaditut selvitykset. Komiteamietintö 1986:40. Työvoimaministeriö. Valtion Painatuskeskus 1987, 239 s.
- Utveckling av ADB-modell för informationsstjänsten. Tietopalvelun ATK-mallin kehittäminen. Nordisk Ministerråd; NAUT-Rapport 1986:4. Helsinki 1987, 104 s. +liitteet.
- VAHTOLA, Jouko, Finnlands kirchenpolitische verbindungen im 13. jahrhundert. Jahrbücker für Gesichte Osteuropas s. 488-516. Oulun yliopisto. Historian laitos; Eripainossarja 140. Oulu 1986.
- VAHTOLA, Jouko, Kalevala ja historiallinen todellisuus. Oulun yliopisto. Historian laitos; Eripainossarja 147. Oulu 1986, s. 55-71.
- VAHTOLA, Jouko, Kysymys kolmikymmenvuotisen sodan taloudellisista seurauksista Saksassa. Oulun yliopisto. Historian laitos; Eripainossarja 149. Oulu 1986, s. 95-122.
- VAHTOLA, Jouko, Muhoksen seurakunnan synty. Oulun yliopisto. Historian laitos; Eripainossarja 148. Oulu 1986, s. 73-94.
- VAHTOLA, Jouko, Suomen keskiajan historian tutkimuksen tilasta ja tulevaisuuden näköaloista. Oulun yliopisto. Historian laitos; Eripainossarja 154. Oulu 1986, s. 189-192.
- VILJANEN, Erkki, Tutkielman tekeminen. Keuruu 1986, 141 s.
- WINKELMOLEN, Antonius M. & KOUTANIEMI, Leo, Post-glacial history of the Oulankajoki valley, studied by size, shape and density sorting. Oulun yliopiston maantieteen laitoksen julkaisuja 100. Oulu 1986, s. 183-213.

SIIRTOLAISUUSINSTITUUTIN VALTUUSKUNTA
THE COUNCIL OF THE INSTITUTE OF MIGRATION
1987

Kunniapuheenjohtaja prof. Jorma Pohjanpalo
 Puheenjohtaja prof. Vilho Niitemaa

Ministeriöt

Opetusministeriö
 Työvoimaministeriö
 Ulkoasiainministeriö

Varsinainen jäsen

Hall.siht. Fredrik Forsberg
 Kansliapääll. Taisto Heikkilä
 Toim.pääll. Tom Söderman

Varajäsen

Kultt.siht. Raija Kallinen
 Os.pääll. Holger Quick
 Lehd.siht. Pirkkoliisa O'Rourke

Julkiset yhteisöt

Turun kaupunki

Ap.kaup.joht. Pentti Lahti

FL Christer Hummelstedt

Korkeakoulut

Helsingin yliopisto
 Joensuun yliopisto
 Jyväskylän yliopisto
 Kuopion yliopisto
 Oulun yliopisto
 Tampereen yliopisto
 Turun kauppakorkeakoulu
 Turun yliopisto

Prof. Lars Huldén
 Prof. Veijo Saloheimo
 Ap.prof. Erkki Lehtinen
 Prof. Paavo Piepponen

Ap.prof. Olli Kultalahti
 Prof. Jaakko Saviranta
 Prof. Terho Pulkkinen
 Kansleri Olavi Granö
 Vs.prof. Kauko Mikkonen
 Prof. Bill Widén

Prof. Yrjö Blomstedt
 FT Pekka Hirvonen
 Dos. Toivo Nygård
 Prof. Sirkka Sinkkonen
 Prof. Kyösti Julku
 Vs.yliopett. Pekka Rissanen
 Hall.joht. Arno Leino
 Dos. Jorma Kytömäki

Vaasan korkeakoulu
 Åbo Akademi

Ap.prof. Tarmo Koskinen
 Prof. Sune Jungar

Vapaat yhteisöt ja järjestöt

Kirkon ulkomaanasiain toimikunta
 Mannerheimin Lastensuojeluliitto
 Pohjola-Norden Yhdistys ry.
 Samfundet folkhälsan i
 Svenska Finland rf.
 Seutusunnittelun Keskusliitto
 Suomalaisuuden Liitto
 Suomen Nuorison Liitto
 Suomen Väestötieteen Yhd. ry.
 Suomi-Amerikka Yhd. Liitto
 Suomi-Seura ry.
 Svenska Finlands Folktings-
 fullmäktige
 Turun yliopistosäätiö
 Unioni Naisasialiitto Suomessa
 Varsinais-Suomen Maakuntaliitto
 Väestöliitto

Tutk.lait.joht. Harri Heino
 Kanslianeuvos Pekka Heimo
 OTL Jaakko Koskimies

Prof. Ole Wasz-Höckert
 Rakennusneuvos Raimo Narjus
 YM Jukka-Pekka Lappalainen
 Liikkeenjoht. Esko V. Koskelin
 FL Altti Majava
 Puh.joht. Lauri Pöyhönen
 Prof. Kalevi Rikkinen

Ap.prof. Tom Sandlund
 Toim.joht. Rauno Mannila
 Yritt. Merja Dyrendahl-Nyblin
 Ap.toim.joht. Kauno Lehto
 Toim.joht. Jouko Hulkko

Pääsiht. Jaakko Launikari
 Järj.joht. Alpo Kyllönen
 Ap.joht. Markku Kosola

Joht. Per-Erik Isaksson
 Tutk.pääll. Timo Sinisalo
 Ed. Ossi Halonen
 Koulunjoht. Antti Lehtinen
 VTT Mikko A. Salo
 Toim.joht. Hannu Kärävä
 Toim.joht. Osmo Kalliala

Hall.joht. Roger Broo
 Teoll.neuvos Reino Vuorinen
 Psyk. Seija Karppinen
 Toim.joht. Perttu Koillinen
 Tri Jarl Lindgren

Ruotsissa olevat

Immigrant-Institutet (Borås)
 Ruotsin Suomalaisseurojen
 Keskusliitto

Joht. Miguel Benito
 FM Markku Peura

Annikki Nikula-Benito
 Matti J. Korhonen

Jubannus

*Kylpee valovuossa
koko pihamaa.
Pihlaja jo tuossa
kukkaan pubkeaa.*

*Lehvämeren takaa
sävel kerttusen
riemuansa jakaa.
— Yhä kuuntelen.*

*Joka puussa laulu
näkymätön soi.
Siintää veden taulu
metsä unelmoi.*

*Harsohunnuin koivut
vaiti katselee.
Murbeestasi toivut.
Taivas hymyilee . . .*

— Elisabet Laurila

(Runo on julkaistu Amerikan Uutisten 59. Juhannus-
juhla-julkaisussa v. 1962. Siirt.inst.arkisto)